

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး
ဒသမနေ့မှတ်တမ်း

၁၃၇၈ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၅ ရက်
(၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၈ ရက်)
[တနင်္လာနေ့]

အချိန်၊ ၁၀:၀၀။

နေပြည်တော်ရှိ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး ဒသမနေ့ အစီအစဉ်ကို ၁၀:၀၀ နာရီအချိန်၌ စတင်ကျင်းပပါသည်။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် မန်းဝင်းခိုင်သန်း က ဆောင်ရွက်ပြီး၊ အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ဦးကြည်မင်း၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် အမျိုးသားလွှတ်တော်ရုံးက ဆောင်ရွက်ပါသည်။]

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ နေရာယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၀။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ယခုအချိန်ကစပြီး ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန် အစည်းအဝေးရဲ့ ဒသမနေ့ အစီအစဉ် စတင်ပါတော့မယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ကြွရောက်လာပါပြီခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၀:၀၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အားလုံး မင်္ဂလာပါ။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် သည် ဥက္ကဋ္ဌ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် စင်မြင့်ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံးထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

**အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေး အထမြောက်ကြောင်းနှင့် စတင်ကျင်းပကြောင်း
ကြေညာခြင်း**

အချိန်၊ ၁၀:၀၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဒီကနေ့ ကျင်းပတဲ့ ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး ဒသမနေ့မှာ လွှတ်တော် အခွင့်အရေး ကော်မတီရဲ့ တင်ပြချက်အရ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ စုစုပေါင်း (၂၂၁)ဦး ရှိပြီး ဒီကနေ့ အစည်းအဝေးကို (၁၈၃)ဦး တက်ရောက်ပါတယ်။

အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ စုစုပေါင်း ရဲ့ (၈၂.၈၁)ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး တက်ရောက်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေဟာ အစည်းအဝေး အထမြောက်ရန် လိုအပ်တဲ့ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ သုံးပုံတစ်ပုံထက် ကျော်လွန်တဲ့အတွက် ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ အမျိုးသား လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ နဲ့ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၂၄ နဲ့ ၂၈ တို့အရ အစည်းအဝေး အထမြောက်ကြောင်းနဲ့ အစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အစည်းအဝေး အစီအစဉ် ဖြန့်ဝေထားကြောင်း တင်ပြခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အမျိုးသား လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၄ အရ ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန် အစည်းအဝေးရဲ့ ဒသမနေ့ အစီအစဉ်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထံ ကြိုတင်ဖြန့်ဝေထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ အစီအစဉ်အတိုင်း ကျင်းပပါမယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခွင့်ပန်ကြားခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၄)ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၄၁၊ နည်းဥပဒေခွဲ(က)အရ ခွင့်ပန်ကြားလိုတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဟာ မိမိကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိအတွက်အခြားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးကသော်လည်းကောင်း ခွင့်ပန်ကြားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီကနေ့ အစည်းအဝေး မတက်ရောက်နိုင်တဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ရှိလျှင် ခွင့်ပန်ကြားဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၀၄။

ဦးမင်းဦး၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ လေးစားအပ်ပါတဲ့ အမျိုးသား လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ယနေ့ ကျင်းပပြုလုပ်တဲ့ ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ဒသမနေ့ ၈-၈-၂၀၁၆ ရက်နေ့မှာ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်နိုင်ခြင်းမရှိတဲ့

အမျိုးသားလွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များရဲ့ကိုယ်စား ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ အမျိုးသားလွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်၊ အမျိုးသားလွတ်တော် လွတ်တော်အခွင့်အရေးကော်မတီ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်သူ ကျွန်တော် ဦးမင်းဦး က ပန်ကြားသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယနေ့ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်နိုင်ခြင်းမရှိတဲ့ အမျိုးသားလွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များမှာ ဒေါ်ထုထေ၊ ရခိုင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁) ပြည်ပခရီး၊ ဦးရဲမြင့်စိုး၊ ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ဦးခွန်သိန်းဖေ၊ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉) ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ဦးဇုန်လွယ်ထန်း၊ ချင်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၄) ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးအေးသာအောင်၊ ရခိုင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆) ဥပဒေကြမ်းပူးပေါင်းကော်မတီအစည်းအဝေး။ ဦးဇော်မင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆) ၎င်းအတိုင်း။ ဒေါက်တာမြတ်ဉာဏစိုး၊ ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃) ၎င်းအတိုင်း။ ဦးအောင်ကြည်ညွန့်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၄) ၎င်းအတိုင်း။ ဦးသိန်းလွင်၊ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၀) ၎င်းအတိုင်း။ ဒေါ်ကျိန်ငိုက်မန်၊ ချင်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇) ၎င်းအတိုင်း။ ဒေါ်နွယ်နွယ်အောင်၊ မွန်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂) ၎င်းအတိုင်း။ ဦးကျော်ကျော်၊ ရခိုင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၄) ၎င်းအတိုင်း။ ဦးသိမ်းဆွေ၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၀) ကျန်းမာရေး။ ဦးဝေ့တင်း၊ ချင်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁) ကျန်းမာရေး။ ဦးစိုင်းသန်းနိုင်၊ ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၅) ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးစိုးသိန်း၊ ကယားပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉) ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးကျော်သန်း၊ ကယားပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈) ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးကျင့်ခန့်ပေါင်၊ ချင်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆) ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးကျော်သိန်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)မိသားစုကိစ္စ။ ဦးကျော်နီနိုင်၊ ရှမ်းပြည်နယ်မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၁၁)ကျန်းမာရေး။ ဦးမြမင်းဆွေ၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉) ရေဘေးကယ်ဆယ်ရေး။ ဒေါက်တာဝင်းမြင့်ချစ်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၈) ရေဘေးကယ်ဆယ်ရေး။ ဗိုလ်မှူးချုပ်ကျော်ကျော်စိုး၊ တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ် တာဝန်။ ဗိုလ်မှူးကြီးလှဝင်းအောင် တပ်မတော်သား ကိုယ်စားလှယ် တာဝန်။ ဗိုလ်မှူးရဲမင်းထွေး တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ် တာဝန်တို့နှင့် ဗိုလ်မှူးမျိုးမောင်သိန်း တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ် တာဝန်တို့ပဲ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ယခင်က ခွင့်ပန်ကြားသဖြင့် လွတ်တော်က ခွင့်ပြုထားသူ (၁၂)ဦးရှိပြီး၊ ယနေ့ ခွင့်ပန် ကြားသူ(၂၆)ဦး ဖြစ်တဲ့အတွက် စုစုပေါင်း ခွင့်ပန်ကြားသူ(၃၈)ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်သူ မရှိပါ ကြောင်းနှင့် ယနေ့ ခွင့်ပန်ကြားသူ အမျိုးသားလွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် (၂၆)ဦးအား ခွင့်အဖြစ် သတ်မှတ်ခွင့်ပြု ပေးနိုင်ပါရန် လေးစားစွာ ပန်ကြားတင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

အချိန် ၁၀:၀၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ယခု ခွင့်ပန်ကြားချက်များကို ခွင့်ပြုဖို့ လွတ်တော်က သဘောတူပါသလား ခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောတူတဲ့အတွက် ခွင့်ပန်ကြားချက်များကို လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာ ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေးတက်ရောက်မှု အခြေအနေကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဒီကနေ့ ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန် အစည်းအဝေး ဒသမနေ့ကို တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေမှာ (၂၂၁)ဦး၊ ယခင်က ခွင့်ပန်ကြားသဖြင့် ခွင့်ပြုထားသူ(၁၂)ဦး၊ ယနေ့ ခွင့်ပန် ကြားသဖြင့် ခွင့်ပြုထားသူ (၂၆)ဦး ဖြစ်၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်က စုစုပေါင်း ခွင့်ပြုထားသူ (၃၈)ဦး ဖြစ်ပြီး၊ ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်သူ မရှိပါ။

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၄၁၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ဂ)အရ ယခု လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေး တက်ရောက်မှု အခြေအနေ တင်ပြချက်ကို လွှတ်တော်ရဲ့ အတည်ပြုချက် ရယူပါမယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေး တက်ရောက်မှု အခြေအနေ တင်ပြချက်ကို လွှတ်တော်က အတည်ပြုပါသလား ခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က အတည်ပြုပါသည်။]

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ လွှတ်တော်က အတည်ပြုတဲ့အတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေး တက်ရောက်မှု အခြေအနေကို အမျိုးသားလွှတ်တော်က အတည်ပြုမှတ်တမ်းတင် ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဦးကျော်ထွေး၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)၏ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများ၊ ကမ်းခြေဒေသများတွင် နှစ်စဉ်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည့် ရေကြီးရေလျှံမှုများနှင့် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် နိုင်ငံတစ်ဝန်း သောက်သုံးရေ ရှားပါးပြတ်လပ်မှုများအတွက် ခြုံငုံလေ့လာ သုံးသပ်၍ စီမံကိန်းတစ်ရပ် ချမှတ်ပြီး စနစ်တကျ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် နှင့် ပြည်သူလူထုကို အကျိုးပြုခဲ့သော တိမ်ကောမြစ်ချောင်းများအား ပြန်လည်တူးဖော်ပေးနိုင်ပါရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆက်လက် ဆွေးနွေးခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၈။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၅)ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးမဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဦးကျော်ထွေး တင်သွင်းထားသည့် ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများ၊ ကမ်းခြေဒေသများတွင် နှစ်စဉ်ဖြစ်ပွားလျက် ရှိသည့် ရေကြီးရေလျှံမှုများနှင့် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် နိုင်ငံတစ်ဝန်း သောက်သုံးရေ ရှားပါးပြတ်လပ်မှုများ အတွက် ခြုံငုံလေ့လာ သုံးသပ်၍ စီမံကိန်းတစ်ရပ်ချမှတ်ပြီး စနစ်တကျ အကောင်အထည်ဖော်

ဆောင်ရွက်ပေးပါရန်နှင့် ပြည်သူလူထုကို အကျိုးပြုခဲ့သော တိမ်ကောမြစ်ချောင်းများအား ပြန်လည် တူးဖော်ပေးနိုင်ပါရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ဆက်လက်ဆွေးနွေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆွေးနွေးချိန်ကို အရင်အတိုင်းပဲ (၁၀)မိနစ်ပေးပါတယ်။

ပထမဦးစွာ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ ဒေါက်တာဝင်းမြင့် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၀:၀၉။

ဒေါက်တာဝင်းမြင့်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး၊ အခမ်းအနားမှူးနှင့် ကြွရောက်လာကြသော ဧည့်သည်တော်များ မင်္ဂလာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံပြီး ကောင်းကျိုးလိုရာဆန္ဒများ ပြည့်ဝပါစေကြောင်း ဦးစွာဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာဝင်းမြင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးကျော်ထွေး ရဲ့ အဆိုကို အနည်းငယ် ဖြည့်စွက်ပြီး ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတွင် တောင်ပြိုကမ်းပြိုမြေပြိုမှုများ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသများ၊ ကမ်းခြေဒေသများတွင် နှစ်စဉ်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည့် အန္တရာယ်ကြီးသော ရေကြီးရေလျှံမှု များနှင့် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်း သောက်သုံးရေ ရှားပါးပြတ်လပ်မှုများအတွက် ခြုံငုံလေ့လာသုံးသပ်၍ စီမံကိန်း စနစ်တကျ ချမှတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ပေးပါရန်နှင့် ပြည်သူလူထုကို အကျိုးပြုခဲ့သော တိမ်ကောမြစ်ချောင်းများအား ပြန်လည်တူးဖော်ပေးနိုင်ပါရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အား တိုက်တွန်း ကြောင်း အဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ယခုအခါ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် မျိုးစုံကျရောက်လျက်ရှိပါတယ်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ခြင်းဆိုတာ ပညာရှင်များရဲ့ စံသတ်မှတ်ချက်အရ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု (သို့မဟုတ်) လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမှာ သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ရဲ့ သက်ရောက်မှုကြောင့် လူ့အသက်များစွာ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ၊ အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းလုပ်ငန်းများ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ စသည်တို့ကို ဆုံးရှုံးနိုင်သော အခြေအနေဖြစ်နိုင်ခြင်း လို့ ဆိုထားပါတယ်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သည့်အခါ အဆိုပါ အဆိုးဝါးဆုံး ခံစားရမယ့် နိုင်ငံ(၁၀)နိုင်ငံထဲမှာ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ဒုတိယဖြစ်နေပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့မိုးညိုမြို့ဟာ ပဲခူးတိုင်းအနောက်ခြမ်း ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ အရှေ့ဘက်ကမ်းကပ်လျက် တောင်ဘက်မှ မြောက်ဘက်သို့ (၃၇)မိုင် ရှည်လျားရှိတဲ့ ရေကာတာများအတွင်းမှာရှိသော မြို့ဖြစ်ပါတယ်။ မြို့ကို ၁၇၇၅ ခုနှစ်မှာ တည်ထောင်ခဲ့ပြီး နှစ်ပေါင်း (၂၀၅)နှစ်အကြာ ၁၉၈၀ ခုနှစ်မှာ ဧရာဝတီမြစ်ရေတိုက်စားပြီး ကမ်းပြိုမှုများ မြို့လုံးကျွတ် ကမ်းပြိုလို့ မြို့လုံးကျွတ် ပျောက်ကွယ်ခဲ့ရပါတယ်။ စေတီ (၂၂)ဆူနဲ့ ရုပ်ပွားတော် (၁၁)ဆူလည်း ရေခဲခဲ့ရပါတယ်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်မှာ တည်တဲ့ ဒုတိယမြို့သစ်ကို ပြောင်းပြီးတဲ့အခါမှာလည်း ဧရာဝတီမြစ်ရေ ဆက်လက် တိုက်စားလို့ ယခုနေတဲ့ တတိယမြို့ကို အောင်ဇေယျတုမြို့သစ်ပြုဆိုသော စကားအရ ၁၃၄၇ ခု၊ ခရစ် သက္ကရာဇ် ၁၉၈၉ ခုနှစ်မှာ ဒုတိယအကြိမ် ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ယခုနှစ်မှာလည်း မြို့တောင်ဘက်

(၄)မိုင်ခန့် အကွာရှိတဲ့ မကျည်းကုန်းနဲ့ အင်းတော်တလုတ်ကျေးရွာများမှာလည်း မြစ်ရေတိုက်စား ကမ်းပြိုလို့ ဇူလိုင်လထဲမှာပဲ အိမ်ခြေ(၁၇၁)လုံး ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရပါတယ်။

အလားတူ ရွှေခဲကျေးရွာမှာလည်း သုံးပုံနှစ်ပုံ ပြောင်းရွှေ့နေရပါတယ်။ မိုးညိုမြို့ရဲ့ အနောက်ဘက်ကမ်း မြန်အောင်မြို့နယ်နဲ့ အင်္ဂပူပိုင်မြို့နယ်၊ ကျေးရွာများမှာလည်း ကမ်းပြိုဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ညောင်တုန်းမြို့တို့၊ မကွေးတိုင်းဒေသမှာရှိတဲ့ ရွာတွေ ကမ်းပြိုတာလည်း အားလုံးအသိပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ တောင်ပြို၊ မြေပြိုမှုများလည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှာ ချင်းပြည်နယ် ဟားခါး၊ ရှမ်းပြည်နယ်တို့မှာ ဖြစ်ခဲ့တာ အားလုံးသိရှိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ခြောက်သွေ့ရာသီ နိုင်ငံတစ်ဝန်း မိုးနည်းရပ်ဝန်းသာမက ဧရာဝတီ၊ ပဲခူး၊ ရန်ကုန်တိုင်းတို့မှာပင် သောက်သုံးရေပြတ်လပ်မှုများ ဖြစ်လျက်ရှိပါတယ်။ မြစ်ရေကြီးမှု နှင့်တကွ နွံများတင်ပြီး သဲများဖုံးခြင်းတို့ကြောင့် မြစ်ချောင်း အချို့လည်း တိမ်ကောခဲ့ရပါတယ်။ မြစ်ရေကြီးခြင်းအနေနဲ့ ၁၉၆၆ ခုနှစ်မှာ တစ်ပြည်လုံးရေကြီးပြီး စပါးခင်းများ ပျက်စီးလို့ ၁၉၆၇ ခုနှစ် မှာ ဆန်တစ်တင်း (၁၀)ကျပ် ရှိရာက ဆန်တစ်ပြည် (၅)ကျပ် ၊ (၆)ကျပ် ဖြစ်ပြီး ဆန်တစ်တင်းကို (၁၀၀) ကျပ်ခန့် ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဆန်ပြဿနာများ ဖြစ်ခဲ့ကြတာကိုလည်း မိလိုက်တဲ့သူများ အားလုံး သိကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၅ခုနှစ်မှာလည်း တစ်တိုင်းပြည်လုံးရေကြီးပြီး တောင်ပြို၊ ကမ်းပြို၊ မြေပြိုမှုများ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ မြစ်ကမ်းဘေးမြို့များမှာလည်း မြို့နယ်အလိုက် စိုးရိမ်ရေအမှတ်များရှိရာမှာ ကျွန်တော်တို့ မိုးညိုမြို့ကတော့ စိုးရိမ်ရေအမှတ် (၅၂.၆)ပေ ဖြစ်ပါတယ်။ ယမန်နှစ်က (၅၉.၆)ပေအထိ ဖြစ်ခဲ့လို့ တာများ ကျိုးခဲ့ရပါတယ်။ ယခုနှစ်မှာလည်း အဆိုရှင် တင်သွင်းတဲ့ ၃-၈-၂၀၁၆ ရက်နေ့မှာ (၅၈.၃၅) ပေရှိပြီး၊ ၆-၈-၂၀၁၆ ရက်နေ့မှာတော့ (၅၉.၂၅)ပေ ဖြစ်ပြီးတော့ ည ၇း၀၀ နာရီမှာ ပေ(၁၀၀)ခန့်၊ ယနေ့ဆိုလို့ရှိရင် ပေ(၁၅၀)ခန့် မိုးညိုမြို့ရဲ့ မြောက်ဘက်မှာရှိတဲ့ မိုင်(၁၃)မိုင်လောက်အကွာမှာ တာကျိုး သွားခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီလို တာကျိုးသွားတဲ့အတွက်ကြောင့် ကျေးရွာအုပ်စု(၃၇)အုပ်စုမှာ (၃၅)အုပ်စုက ရေနစ်မြုပ်သွားပြီး ရေဘေးဒုက္ခသည် (၂၀၀၀)ကျော်ခန့် ရှိနေပြီဖြစ်ပါတယ်။

တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနဲ့ ကြည့်လို့ရှိရင်လည်း တစ်ပြည်လုံးမှာ တိုင်းနဲ့ ပြည်နယ် (၇)ခု မှာ ယနေ့အထိဆိုလို့ရှိရင် ရေဘေးဒုက္ခသည် (၃၅၈၀၀၀)ကျော်အထိ ရှိပြီလို့ သိရှိရပါတယ်။ မိုးညိုမြို့နယ်မှာလည်း ပထမရေတိုက်စားလို့ အိမ်ခြေ (၅၀)လောက်ကနေ ယနေ့အထိဆိုရင် အိမ်ခြေ (၇၀)လောက် ရေမျောသွားခဲ့ရပြီ။ ဒီလိုပြဿနာတွေ ဖြစ်ရတဲ့အကြောင်းအရင်းကတော့ ဥပမာ ကျွန်တော်တို့ မိုးညိုမြို့မှာ ကမ်းပြိုရတာကတော့ ပထမအချက်အနေနဲ့ ကိုင်းတောတွေမရှိတော့လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုင်းတောတွေကို ရေကာတောလို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။ ကိုင်းတောတွေ ကမ်းစပ်မှာ မွေးထားမှ ရေကြီးတဲ့အခါ ရေဒဏ်နှင့် ရေတိုက်စားမှုဒဏ်ကို ကာကွယ်ပေးပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ကိုင်းတောတွေကြောင့် နုန်းမြေများလည်း တင်စေပါတယ်။ နုန်းတင်ပြီး ကျွန်းကြီးခိုင်ခံ့သလို ကျွန်းမြေ ကြောင့်လည်း ကိုင်းပင်များ သန်စွမ်းကာ ကိုင်းကျွန်းမှီကျွန်းကိုင်းမှီ ဖြစ်နေတာပါ။ ဒုတိယ အချက်ကတော့ မြစ်ရိုးတစ်လျှောက်မှာ စည်းကမ်းမဲ့ မြစ်ကျောက် စုပ်ယူမှုများကြောင့် နွေခေါင်ခေါင် မှာ မြစ်အောက်ကို လှိုက်စားပြီးတော့ ကမ်းပြိုကျပါတယ်။ ကမ်းပါးနားကပ်ပြီး ညအချိန် ကျောက်၊ မြစ်ကျောက် ခိုးယူစုပ်လို့လည်း ကိုင်းသမားများနဲ့ မကြာခဏ ပဋိပက္ခဖြစ်ရပါတယ်။

တတိယ ကမ်းပြိုတဲ့ အကြောင်းတစ်ချက်ကတော့ ဆည်များမှရေကို သောက်ထားတဲ့ အတွက်ကြောင့် ရေစီးအားတွေ ပျော့သွားပြီးတော့ ငါးကြင်းမြီးခတ်သလို ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ အရှေ့ဘက်နဲ့ အနောက်ဘက်ကမ်းတွေမှာ ပြိုနေကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ရေကြီးခြင်း၊ ရေလျှံခြင်းများက စိုးရိမ်ရေ အမှတ် ပတ်ဝန်းကျင် သို့မဟုတ် မြစ်ကမ်းပါး မြုပ်ရုံလောက်ကတော့ နှစ်စဉ် ရှိကုန်ရမယ့်ကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။ ပုံမှန်အဆင့် ရေကြီးမှ ပေါင်းပင်များသေ မြေနေမြေဩဇာများတင်ပြီး ပိုးမွှားအန္တရာယ်လည်း ကင်းရှင်းပြီး သီးနှံများ ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုနှစ်နဲ့ ယမန်နှစ်ကဲ့သို့ အလွန်အမင်း ရေကြီးပြီး ရေလျှံမှုကသာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ဖန် တောင်ပြို၊ ကမ်းပြို၊ မြေပြို၊ မြစ်ရေအလွန်ကြီးလျှံခြင်း၊ မြစ်ချောင်းများ တိမ်ကောခြင်းတို့ရဲ့အဓိကအကြောင်းအရင်းတစ်ရပ်ကတော့ အားလုံးသိတဲ့အတိုင်း သစ်တောတွေ ပြုန်းတီးမှုကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ သစ်တော ဧရိယာဟာ (၃၀)ရာခိုင်နှုန်း ရှိပါတယ်။ ကမ္ဘာ့သစ်တော ပြုန်းတီးမှု အများဆုံးနိုင်ငံထဲမှာ ဘရာဇီး နဲ့ အင်ဒိုနီးရှားပြီးရင် မြန်မာနိုင်ငံဟာ တတိယအဆင့်မှာ လိုက်နေပါတယ်။ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံကတော့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းတဲ့အတွက်ကြောင့် သစ်တောမပြုန်းတီးမယ့်အပြင် သစ်တောတွေတောင် တိုးလာ နေပါတယ်။ ကမ္ဘာမှာ သစ်တောတွေက လူတွေထက် အရင်ရှိခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ သစ်တောတွေက လူတွေအတွက် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းတွေ၊ အစားအစာတွေ၊ ကုန်ကြမ်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ဆေးဝါးတွေ၊ မြေဩဇာတွေကို ပေးပါတယ်။ တစ်ကမ္ဘာလုံး လူတွေထုတ်လုပ်တဲ့ မြေဩဇာရဲ့အဆ သန်းပေါင်း (၅၀၀၀)ကို သစ်တောတွေကနေ ပေးတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် သစ်တောတွေ ရှိခြင်းအားဖြင့် မိုးလေဝသကို ထိန်းညှိပေးခြင်း၊ ရေတိုက်စားမှုများ ကာကွယ်ပေးခြင်း၊ ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့များ စုပ်ယူသိုမှီးပေးခြင်း၊ ရေလွှမ်းမိုးမှုမှ ကာကွယ်ပေးခြင်း၊ ဇီဝမျိုးကွဲများ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ရေစစ်ပေးခြင်းတို့ကို အကျိုးပြုပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ကုန်းမြေ ဟက်တာ(၆၅.၇)သန်း၊ ကုန်းတွင်းရေပြင် (၁.၉)သန်းရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် နိုင်ငံဧရိယာဟက်တာ (၆၇.၆)သန်းမှာ သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုက (၄၄.၆)ရာခိုင်နှုန်း ရှိပါတယ်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ်အထိ သစ်တော ပြုန်းတီးမှုနည်းပြီး ၂၀၀၀ ခုနှစ်ကစပြီးတော့ သစ်တောများအကြီးအကျယ် ပြုန်းတီးခဲ့ရပါတယ်။ တစ်ခါ သစ်တော ပြုန်းတီးမှုဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အကြောင်းအရင်းတစ်ရပ်ကလည်း နိုင်ငံတော်က သစ်များကို အတိုင်းအဆမရှိ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဘယ်သူသေသေ ငတေ မာ ပြီးရော ဆိုပြီး စည်းကမ်းမဲ့ သစ်ခုတ်ခြင်း၊ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ သစ်ခိုးထုတ်ခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်း တောင်ယာခုတ်မှု၊ တောမီးလောင်မှု၊ လယ်ယာမြေများ တိုးချဲ့လာမှု၊ ရပ်ရွာလူနေအိမ်ခြေတိုးချဲ့မှု၊ ဆည်များတည်ဆောက်မှုကြောင့်လည်း ပြုန်းတီးကြ ရပါတယ်။

ဒါကြောင့် သစ်တောပြုန်းတီးမှုကြောင့် ရေတိုက်စားမှုကို မကာကွယ်နိုင်ဘဲ တောင်တွေ၊ မြေတွေ ပြိုခဲ့ကြရပါတယ်။ ရေလွှမ်းမိုးမှုတွေ ဖြစ်ပြီး မြစ်ချောင်းများလည်း တိမ်ကောကာ ရေကြီး ရေလျှံမှုများ ဖြစ်လာရတော့ပါတယ်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးအနေနဲ့ ပြောရရင်တော့ ဖန်လုံဓာတ်ငွေ့တွေ အထုတ်များပြီး အိုဇုန်းလွှာပေါက်ကာ အပူရှိန်မြင့်တက်လာတဲ့အတွက်ကြောင့် ရေခဲတောင်တွေပြိုပြီး ရေကြီးခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရပါတယ်။ အခုလို သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေ ဖြစ်တဲ့အခါမှာ ဥပမာ မိုးညိုမြစ်ကမ်းမှာ အပြိုတွေ ကြမ်းနေတာကို မိန်းမပျိုလေးတွေ ငှက်ပျောပွဲ၊ အုန်းပွဲနဲ့ ရွက်စေပြီး ကမ်းနားမှာ သွားရပ်ခိုင်းလို့ အပြိုရပ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ မဟုတ်သလို ဒီလိုပေါကြောင်ကြောင် ယကြာ

တွေလုပ်လို့လည်း မဖြစ်ပါဘူး။ ရောဂါဖြစ်ခြင်း အကြောင်းအရင်းကို သိရင်အနာသိ ဆေးရှိပြီးဖြစ်လို့ ကမ်းစပ်က ရေကာတာဖြစ်တဲ့ ကိုင်းတောတွေ မခုတ်ဘဲ မွေးရပါမယ်။ မြစ်ကျောက် စုပ်ယူခြင်းများကို စည်းကမ်းချက် သတ်မှတ်ထုတ်ယူပြီး တိကျစွာ လုပ်ကိုင်ရပါမယ်။ သစ်တောများမပြုန်းတီးအောင် ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းကာ တိကျစွာ လိုက်နာစေပြီး ဝန်ထမ်းများ အဂတိမလိုက်စားအောင် ကြပ်မတ်ပေးရ ပါမယ်။တိမ်ကောနေတဲ့ ချောင်းများကိုတော့ စက်ယန္တရားများနဲ့ ပြုပြင်ရနိုင်သော်လည်း မြစ်ကြောင်း များကောင်းအောင် နိုင်ငံတကာအကူအညီ၊ နိုင်ငံတကာနည်းပညာများနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှ ရပါမယ်။ ရေကြီးရေလျှံမှုများ မဖြစ်အောင် ရေကာတာများကို တိုးမြှင့်ပြီး ခိုင်ခံ့အောင် ဆောင်ရွက် ရပါမယ်။ နောင်တွင်ဆည်များ၊ မြစ်ကူးတံတားများ တည်ဆောက်မှုကိုလည်း စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ရပါမယ်။ ခြောက်သွေ့ရာသီ သောက်သုံးရေမပြတ်လပ်အောင် ရေကန်များတူးဖော်ခြင်း၊ စက်ရေတွင်းများ တူးခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းသယ်ယူဖြန့်ဖြူးနိုင်တဲ့ ရေပေးစနစ်များ၊ ရေပေးဝေခြင်းများ လုပ်ဆောင်ပေးရပါမယ်။

အထက်ပါ အန္တရာယ်များ ကြုံကြိုက်လာလို့ရှိရင် အသင့်ကယ်ဆယ်နိုင်အောင် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနက အမြန်ဆုံး စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မယ့် စီမံချက်များ ရေးဆွဲကာ လူအင်အား၊ ငွေအင်အား၊ ပစ္စည်းအင်အားများ အသင့်ရှိရပါမယ်။ ယခုအခါမှာ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာ ချထားရေးဝန်ကြီးဌာနမှာ ကျွန်တော်တို့ ဘီလီယံ(၂၀)ကနေပြီး (၃)ဘီလီယံပဲ သုံးထားတဲ့အတွက် ကြောင့် (၁၇)ဘီလီယံအထိ ရှိသေးကြောင်း ဝန်ကြီးက ပြောထားပါတယ်။ အချုပ်အားဖြင့် ကမ္ဘာပေါ် မှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်အန္တရာယ် ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ ဒုတိယ ခံစားရမယ့် မြန်မာနိုင်ငံ အတွက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးကျော်ထွေး ရဲ့အဆိုကို ဖြည့်စွက်ကာ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် တောင်ပြို၊ ကမ်းပြို၊ မြေပြိုမှုများ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများ၊ ကမ်းခြေဒေသများတွင် ----- (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ နိဂုံးချုပ်၊ နိဂုံးချုပ်ပါ။

အချိန်၊ ၁၀:၂၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)မှ ဒေါ်ရွှေရွှေစိန်လတ် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၀:၂၀။

ဒေါ်ရွှေရွှေစိန်လတ်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)။ ။ အားလုံးပဲ မင်္ဂလာ နံနက်ခင်း ပါရှင့်။ လေးစားရပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဧည့်သည်တော် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ ရေဘေးဒုက္ခခံစားနေရတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှ မြန်မာပြည်သူ၊ ပြည်သား အားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေလို့ ဆုတောင်းမေတ္တာပို့သရင်းနဲ့ ဂါရဝပြု နှုတ်ခွန်း ဆက်သလိုက်ပါတယ်ရှင်။ ကျွန်မကတော့ ဒိုက်ဦး၊ ရွှေကျင်၊ ဝေါမြို့နယ်ကိုယ်စားပြု ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး အမှတ်(၃)မဲဆန္ဒနယ်မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါ်ရွှေရွှေစိန်လတ် ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်မ အနေနဲ့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၈) အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးကျော်ထွေး အဆိုတင်သွင်းထားတဲ့ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများ၊ ကမ်းခြေဒေသ များတွင် နှစ်စဉ်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည့် ရေကြီးရေလျှံမှုများနှင့် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် နိုင်ငံတစ်ဝန်း

သောက်သုံးရေ ရှားပါးပြတ်လပ်မှုများအတွက် ခြုံငုံလေ့လာ သုံးသပ်၍ စီမံကိန်းတစ်ရပ် ချမှတ်ပြီး စနစ်တကျ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးပါရန်နှင့် ပြည်သူလူထုကို အကျိုးပြုခဲ့သော တိမ်ကောမြစ်ချောင်းများအား ပြန်လည်တူးဖော်ပေးနိုင်ပါရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို အနည်းငယ် ဖြည့်စွက်ပြီးတော့မှ ထောက်ခံဆွေးနွေး အကြံပြုတင်ပြသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။ ကျွန်မအနေနဲ့ အနည်းငယ် အဆိုကို ပြင်ချင်တာကတော့ သောက်သုံးရေ ရှားပါး ပြတ်လပ်မှုများအတွက် လက်ရှိရေးဆွဲထားသော အမျိုးသားအဆင့် ရေမူဝါဒကို အခြေခံ၍ ဆိုတာနဲ့ ထပ်မံပြီးတော့ ဖြည့်စွက်ချင်ပါတယ်။

လေးစားရပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင်။ အခုအဆိုရှင် ဦးကျော်ထွေး တင်ပြထားတဲ့ အကြောင်း အရာများဟာ ကျွန်မတို့ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးအနေနဲ့ လွှမ်းခြုံပြီး လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အခြေအနေ ကိစ္စရပ်များနဲ့ အကြောင်းအရာအရသော်လည်းကောင်း၊ အချိန်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း အလွန်ပဲ ကိုက်ညီပြီးတော့ ဆီလျော်မှုရှိတဲ့ အဆိုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်မအနေနဲ့ကတော့ ဒီဆွေးနွေးချက် ကျွန်မရဲ့ ဆွေးနွေးချက်ကို ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးနဲ့ တင်ပြသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမအနေနဲ့ ကျွန်မဥပဒေ ရေးရာရှုထောင့်ကနေပြီး တင်ပြချင်ပါတယ်။ ကျွန်မတို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ပြီးခဲ့တဲ့အစိုးရကနေပြီးတော့မှ ၂၀၁၄ခုနှစ်ကနေပြီးတော့မှ ရေးဆွဲခဲ့တဲ့ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် အမျိုးသားအဆင့် ရေမူဝါဒဆိုတာ ရှိပါတယ်။ သို့သော်လည်းပဲ အဲဒီရေမူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့အတွက် ကျွန်မတို့ဆီမှာ Mother Law လို့ခေါ်တဲ့ ဒီ National Water Law အမျိုးသားအဆင့် ရေမူဝါဒ မရှိ သေးပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်မတို့ဒီ National ပြဋ္ဌာန်းထားပြီးတဲ့ National Water Policy ကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ဆိုလို့ရှိရင် အမျိုးသားအဆင့် ရေဥပဒေမရှိဘဲနဲ့ ကျွန်မတို့ဟာ ကုန်ကျမယ့် အရင်းအမြစ်တွေ၊ ဘဏ္ဍာရေး စသည်ဖြင့် အားလုံးပေါ့ အရင်းအမြစ်တွေ ခွဲဝေသုံးစွဲမှုနဲ့ ငွေကြေးအရ ခွဲဝေသုံးစွဲမှု၊ နောက်တစ်ခါ စီမံကိန်းတွေ ချမှတ်ပြီးတော့ အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ရန် မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။

ဒါကြောင့် ကျွန်မအနေနဲ့ ပထမဦးဆုံး တင်ပြချင်တာကတော့ ကျွန်မတို့နိုင်ငံမှာ အခုလိုမျိုး ရေဘေးကိစ္စတွေ၊ ရေအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကိစ္စတွေ၊ နိုင်ငံနဲ့အဝန်း ဖြစ်ပေါ် နေတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်မတို့ လက်ရှိအစိုးရအနေနဲ့ လိုအပ်နေတဲ့ အမျိုးသားအဆင့် ရေမူဝါဒကို ရေးဆွဲဖို့ အချိန်ကျရောက်နေပါပြီ။ ရေးဆွဲတဲ့အခါမှာလည်း ကျွန်မတို့ ရေမူဝါဒရေးဆွဲတုန်းက ချမှတ်ထားတဲ့ အတိုင်းပေါ့နော်၊ ကျွန်မတို့ ဘက်စုံရေအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှု Integrated Water Resource Management နဲ့ နောက်တစ်ခုကတော့ ကျွန်မတို့ ကောင်းမွန်သော ရေစီမံအုပ်ချုပ်မှု Good Water Governance ကိုအခြေခံပြီးတော့မှ ရေးဆွဲပြီးတော့မှ ကျွန်မတို့ ဒီဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်မအနေနဲ့ ဒီ National Water Policy မှာ ဆိုလို့ရှိရင် အခန်းပေါင်း (၁၇)ခန်း ပါရှိပြီးတော့ ဦးကျော်ထွေး တင်ပြထားတဲ့ အချက်တွေအပြင် ဒီဘက်စုံရေအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုနဲ့ ပတ်သက်လို့ နိုင်ငံတော်ကနေ စီမံဆောင်ရွက်ရမယ့် ကိစ္စတွေ အားလုံးကို အတိအလင်း အသေအချာ ရေးဆွဲထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်မအနေနဲ့ ဆက်လက်ပြီး တိုက်တွန်းချင်တာကတော့ ဒီရေးဆွဲထားတဲ့ အမျိုးသားအဆင့် ရေမူဝါဒကို ကျွန်မတို့ နိုင်ငံတော်အစိုးရအပြင်၊ ကျွန်မတို့ အရပ်ဘက်လူမှု

အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ အလှူရှင်များနဲ့ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများက ပေါင်းစပ်ပြီးတော့မှ ကျွန်မတို့ အမြန်ဆုံး စနစ်တကျ အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ လိုနေပါတယ်။ အဲဒီမူဝါဒကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ကျွန်မတို့ ရေအရင်းအမြစ် ကော်မတီမှ ကျွမ်းကျင်သူပညာရှင်များ အဖွဲ့ဆိုတာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ အဖွဲ့ကနေ ဒီအမျိုးသားရေး မူဝါဒကို အခြေခံပြီးတော့ လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ဖို့ အစီအစဉ် (Plan of action) တစ်ခုကို ရေးဆွဲရမှာဖြစ်ပြီးတော့ ဒီလုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ကိုလည်း ပုံမှန်ကြီးကြပ်ရမယ်လို့ ဒီမူဝါဒမှာ ရေးထားပါတယ်။ အဲဒီအပြင် ကျွန်မတို့ ဒီရေဟာဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်မတို့အများပိုင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်မတို့ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးမှာရှိတဲ့ ပြည်သူ၊ ပြည်သားအားလုံးက ဒီရေနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ကိစ္စအားလုံး ဘက်စုံရေအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကိစ္စအားလုံးဟာ ကျွန်မတို့အားလုံးရဲ့ အမျိုးသားရေး တာဝန်တစ်ရပ်လို့ ခံယူနိုင်ဖို့အတွက် ပြည်သူလူထုကိုလည်း ကျွန်မတို့အနေနဲ့ အသိအမြင်တွေ အများကြီး ဖြန့်ဖြူးဖို့လိုပါတယ်ရှင်။

နောက်တစ်ခုကကျတော့ ကျွန်မတို့ဒီ အမျိုးသားအဆင့် ရေမူဝါဒ၊ ရေဥပဒေတစ်ခု ပေါ်ပေါက် ဖို့ဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်မတို့ သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအသီးသီးမှာ ပါဝင်တဲ့ အကျုံးဝင် သက်ဆိုင်နေတဲ့ Multi - Stakeholder Level ကနေပြီးတော့မှ အားလုံးအဆင့်ဆင့် ရေးဆွဲရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်မတို့ အခု ဒိုက်ဦးမြို့နယ်မှာ ဆိုလို့ရှိရင်ကျွန်မတို့ နှစ်ပေါင်း(၂၀)အတွင်း အခုလက်ရှိအချိန်မှာ တစ်ခါမှ မဖြစ်ဘူး တဲ့ ရေကြီးရေလျှံမှု ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ကျွန်မတို့ကတော့ ကျွန်မရဲ့ ဒါတစ်ယောက်ချင်း အမြင်ကတော့ပေါ့နော် ဒီပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အားနည်းလို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အားနဲ့ဆိုရင် အားလုံးပါဝင်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်မတို့အနေနဲ့ သတင်းအချက်အလက်၊ အခုချိန် အထိ ဘယ်နေရာကဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုရေတွေ လျှပ်တစ်ပြက်ကြီးလာတယ်ဆိုတာ တိတိကျကျအခုထိကို မရှိပါဘူး။ နောက်တစ်ခုကျတော့ ကျွန်မတို့ ဒီရေဘေးဖြစ်လာမယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ကျွန်မတို့ ဘယ်လိုမျိုး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမလဲဆိုတဲ့ Mechanism တစ်ခုဟာ နိုင်ငံတော်အဆင့်မှာ ရှိသော်လည်းပဲ ကျွန်မတို့ အောက်ခြေအဆင့်တွေမှာ သေသေချာချာ နားလည်ထားခြင်း မရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် ကျွန်မတို့ အခု ဒီဟာတွေ ရေဘေးကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ငန်းတွေမှာ အဟန့်အတားတွေ၊ အခက်အခဲတွေ အများကြီး တွေ့ကြုံနေရပါတယ်။ ငွေကြေးက မကုန်သင့်တဲ့ နေရာတွေမှာ အလဟဿ ကုန်ဆုံးမှု တွေလည်း အများကြီး ဖြစ်ပေါ်နေရပါတယ်။ ဒီကြောင့်မို့လို့ ကျွန်မတို့အနေနဲ့ ဒီရေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ လုပ်ငန်းအသီးသီးကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့နေရာမှာ နိုင်ငံသားတိုင်းဟာ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ရေသယံဇာတ တွေ အခွန်ရှည်စွာ စဉ်ဆက်မပြတ် ရရှိနိုင်ရေးအတွက် လူတိုင်းမှာ တာဝန်ရှိသည်ဆိုတဲ့ အသိစိတ်နဲ့ လျော်ကန်သင့်မြတ်တဲ့ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုတွေ၊ နည်းလမ်းတွေကို အသုံးပြုပြီးတော့မှ အဆင့်ဆင့် အလိုက် ဆုံးဖြတ်ချက် ချတဲ့နေရာတွေမှာ ကျွန်မတို့ အားလုံးပါဝင်နိုင်ဖို့ အရေးကြီး ပါတယ်။

ကျွန်မ နောက်တစ်ခု ရှုထောင့်တစ်ခုအနေနဲ့ တင်ပြချင်တာကတော့ ဒီ၂၀၁၅ခုနှစ်က ချမှတ်ခဲ့တဲ့ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်တစ်ခု ဖြစ်တဲ့ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ရည်မှန်း ချက်ပန်းတိုင် Sustainable Development Goals ကနေ ပြီးတော့မှ တင်ပြချင်ပါတယ်။ ကျွန်မတို့ နိုင်ငံဟာ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်တဲ့အတွက် ကြောင့်မို့လို့ လာမယ့် ၂၀၃၀ ခုနှစ်အထိ ဒီ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ Sustainable Development Goals

ကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့အပြည့်အဝ တာဝန်ရှိပါတယ်။ အဲဒီမှာဆိုလို့ရှိရင် ပန်းတိုင်(၁၇)ခု ရှိတဲ့အခါ မှာ ကျွန်မတို့ ဒီပန်းတိုင်(၇)ခုနှင့် (၇)ခု၊ (၈)ခုလောက်က ရေနဲ့ အဓိက သက်ဆိုင်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မို့လို့လည်း ကျွန်မတို့ နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးမှာ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများ၊ နောက်တစ်ခုက ကျွန်မတို့ အခုန ပြောသလိုပဲ အားလုံး အကျုံးဝင်သက်ဆိုင်တဲ့ သူတွေအားလုံးဟာ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်တွေဟာ ဘာတွေလဲ။ အဲဒီပန်းတိုင် တွေမှာ ချမှတ်ထားတဲ့ဦးတည်ချက်တွေဟာ ဘာတွေလဲဆိုတာ ဂယနဏ သေသေချာချာ ရှိပြီးတော့၊ ကျွန်မတို့ ရေးဆွဲတဲ့ စီမံကိန်းတွေ၊ အစီအစဉ်တွေအားလုံးမှာ ဒီဟာတွေကို ထည့်သွင်း ရေးဆွဲမှသာ ကျွန်မတို့ နိုင်ငံတစ်ခုရဲ့ လိုအပ်ချက်မဟုတ်ဘဲနဲ့ တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်တွေကို ကျွန်မတို့နိုင်ငံနဲ့ ပူးပေါင်းပြီးတော့မှ ဆောင်ရွက်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်ဆိုတာကိုလည်း ကျွန်မအနေနဲ့ ထပ်လောင်း ပြီးတော့ မှ တင်ပြချင်ပါတယ်။

နောက်တစ်ခုကတော့ ကျွန်မအနေနဲ့ ဒီလိုမျိုးဆောင်ရွက်တဲ့ နေရာမှာ ကျွန်မတို့ အရေးကြီး တဲ့ Gender Equality လို့ခေါ်တဲ့ ကျား/မရေးရာ ရှုထောင့်ကနေလည်း စဉ်းစားပြီးတော့မှ၊ ထည့်သွင်း စဉ်းစားပြီးတော့မှ အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဥပမာဆို ကျွန်မတို့အခု ရေကြီးတဲ့ကိစ္စတွေမှာ ကျွန်မအခုပဲ မနေ့က ပြန်လာတာပါ။ အဲဒီမှာဘာတွေ့ရလဲဆိုတော့ အများအားဖြင့် ရေဘေး ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းတွေကို ရောက်လာတဲ့သူတွေ၊ နေထိုင်တဲ့သူတွေဟာ အမျိုးသမီးနဲ့ ကလေးသူငယ် တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာဆိုလို့ရှိရင် လျှို့ဝှက်တဲ့နေရာမှာ၊ အစားအစာဝေမျှတဲ့အခါမှာ ပစ္စည်းဝေမျှ တဲ့အခါမှာ ဒီအမျိုးသမီးတွေနဲ့ ကလေးတွေ၊ အထူးသဖြင့်မကျန်းမာတဲ့ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေအတွက် ထည့်သွင်း စဉ်းစားပြီးတော့မှ ဝေမျှတဲ့အစီအစဉ်တွေဟာအလွန်ပဲ အားနည်းနေတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ အားလုံးကို တန်းတူအနေအထားနဲ့ပဲ ဝေမျှနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဥပမာဆိုရင် ကလေးတွေပေါ့။ အဲဒီမှာဆိုရင် လသားလေးတွေ၊ ရက်သားလေးတွေ ရှိပါတယ်။ တချို့ဆိုလို့ရှိရင် အဲဒီကို ရောက်မှပဲ မီးဖွားရတဲ့ အနေအထားတွေရှိပါတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့ ကျွန်မတို့ဒီ ရေဘေးကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်း တွေကို ဆောင်ရွက်တဲ့အခါမှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းတွေကို ဆောင်ရွက်တဲ့ နေရာမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ်ပေါ့။ ဒီရေအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲတဲ့ နေရာမှာ ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကျား/မရေးရာ ရှုထောင့် ကနေ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး၊ ကလေး၊ လူငယ်၊ လူကြီးမရွေးအားလုံးအကျုံးဝင် သက်ဆိုင်တဲ့ လိုအပ်ချက်တွေကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲပြီးတော့မှ ကျား/မရေးရာ လိုအပ်ချက်ရှုထောင့်တွေကနေပြီး ထည့်သွင်းရေးဆွဲ ပေးဖို့ကိုလည်း ကျွန်မအနေနဲ့ တိုက်တွန်းပါတယ်။

နောက်တစ်ခုကတော့ ကျွန်မတို့နိုင်ငံမှာ ဒီရေနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့မှ Professional တွေကို ကျွမ်းကျင်သူတွေကို မွေးထုတ် နိုင်တာအလွန်ပဲ အားနည်းပါတယ်။ Institution တွေလည်း အားနည်း တယ်။ တက္ကသိုလ်တွေအားနည်းတယ်။ ဒီအထက်တန်း၊ အလယ်တန်းပညာရေး စနစ်မှာလည်း ရေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့မှ သင်ကြားတဲ့ Curriculum တွေဟာ လုံးဝမရှိသလောက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မို့လို့ ကျွန်မတို့အနေနဲ့ လူသားအရင်းအမြစ်ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်တဲ့ နေရာမှာ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်ရေးကိုလည်း အဆင့်ပေါင်းစုံ၊ ကဏ္ဍပေါင်းစုံကနေပြီးတော့မှ ထည့်သွင်း ပြီးတော့မှ ကျွန်မတို့ သင်ကြားဖို့ ရေးဆွဲဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ ကျွန်မတို့ဒီ ဘက်စုံ ပူးပေါင်း Approach၊ Integrated Approach အနေနဲ့ ကျွန်မအနေနဲ့ ဆွေးနွေးချင်ပါတယ်။ အဲဒီ

တော့ ကျွန်မတို့နေရာက ကျွန်မတို့က ဒီကလေးတွေ၊ အမျိုးသမီးတွေ၊ နောက်တစ်ခါမှာ မသန်စွမ်းတွေ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေကို ကျွန်မတို့က ဆုံးဖြတ်ချက်ချတဲ့ နေရာတွေမှာ သူတို့ရဲ့ အကြံဉာဏ်တွေကို ထည့်သွင်းပြီးတော့မှ မထည့်ဘူးဆိုရင် သူတို့ရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေကို ကျွန်မတို့အနေနဲ့ သိရှိနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီလိုပဲ ဌာနဆိုင်ရာတွေက ကျွန်မတို့ ဒီ Planတွေပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ စီမံကိန်းအစီအစဉ် တောက်လျှောက်ရေးဆွဲတဲ့နေရာမှာ ကျွန်မတို့အဓိက အကျိုးဝင် သက်ဆိုင်နေတဲ့ သူတွေကို ထည့်သွင်း ရေးဆွဲမှု ၊ ခေါ်ဆောင်ပြီးတော့မှ သူတို့ရဲ့အကြံဉာဏ်တွေ နားထောင်ဖို့ရာအလွန်အလွန်ကိုပဲ အားနည်း နေပါတယ်။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာဆိုရင် အဲဒါကို Multi - Stakeholder Participation ပေါ့။ ကျွန်မတို့ အားလုံးပါဝင်တဲ့ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်မှုတွေကို လုပ်ဖို့အလွန်ပဲ လိုအပ်နေတဲ့အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ကျွန်မအနေနဲ့ ဒီရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈) အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးကျော်ထွေး ရဲ့ အဆိုဟာ ကျွန်မအခုန ပြောသလိုအနည်းငယ် ကျွန်မအနေနဲ့ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ပြီးတော့မှ အထူးပဲအရေးတကြီး ဆောင်ရွက်ရမယ့် ကိစ္စဖြစ်သလို အမျိုးသားအဆင့် ရေဥပဒေဟာလည်း အလျင်အမြန်ဆောင်ရွက်ရမယ့် ကိစ္စဖြစ်တယ်ဆိုတာ တင်ပြ ရင်းနဲ့ ဒီအဆိုကို လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲထောက်ခံကြောင်းတင်ပြရင်းနဲ့နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။ အားလုံးကိုကျေးဇူး တင်ပါတယ်ရှင်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန် ၁၀:၃၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဒေါ်အိအိပျံး ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန် ၁၀:၃၀။

ဒေါ်အိအိပျံး၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဝန်ကြီးများနဲ့ ဧည့်သည်တော်များ မင်္ဂလာ အပေါင်းနှင့်ပြည့်စုံပါစေလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်ရှင်။ ကျွန်မကတော့ ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီးမဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါ်အိအိပျံး ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။ ကျွန်မ ဆွေးနွေးမည့် အကြောင်းအရာမှာ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၈)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးကျော်ထွေးတင်သွင်းသော အဆိုအား ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။

လေးစားရပါသောဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင်။ အဆိုရှင်ဆွေးနွေးမှုများတွင် အပိုင်း(၃)ပိုင်းကို တွေ့မြင် ရပါတယ်ရှင်။ (၁) မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသနှင့် ကမ်းခြေဒေသများတွင် နှစ်စဉ်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည့် ရေကြီး ရေလျှံမှု။ (၂) ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် နိုင်ငံတစ်ဝန်း သောက်သုံးရေ ရှားပါးပြတ်လပ်မှု၊ (၃) ပြည်သူလူထု အားအကျိုးပြုခဲ့သော တိမ်ကောမြစ်ချောင်းများအား ပြန်လည်တူးဖော်ပေးရန်တို့ ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။ ထိုအချက် (၃)ချက်စလုံးသည် အရေးကြီးလိုအပ်ချက်များဖြစ်၍ ကျွန်မအနေဖြင့် ရေကြီး၊ ရေလျှံမှုနှင့် တိမ်ကော မြစ်ချောင်းများ ပြန်လည်တူးဖော်ရေးကို အဓိကဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။

လေးစားရပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင်။ ကမ္ဘာ့ရာသီဥတုဆိုးရွားစွာ ပြောင်းလဲမှုကို ရင်ဆိုင်နေရသော နိုင်ငံများအနက် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒုတိယနေရာတွင်ရပ်တည်လျက်ရှိနေပါတယ်ရှင်။ ကျွန်မတို့ ပြည်သူ

လူထုသည် မိုးရာသီတွင်ရေကြီးမှုကြောက်ရ၊ နွေရာသီတွင်အယ်နီညိုကြောင့် သောက်သုံးရေရှားပါးမှုကိုကြုံရ၊ ဆောင်းရာသီတွင် လာနီညာကြောက်ရနှင့် ရာသီဥတု၏ ပြောင်းလဲမှုဒဏ်ကို အပြင်းအထန်ခံစားနေရပါတယ်ရှင်။ ယခုကဲ့သို့ ရေကြီးရေလျှံဖြစ်ရသည့် အကြောင်းအရာများစွာထဲမှာ လူလုပ်၍ဖြစ်သော သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းသည် အဓိကပါဝင်ပြီး ချောင်းမြောင်းမဖော်ဘဲ ဆည်ဆောက်ခြင်းတို့သည်လည်း ရေကြီး၊ ရေလျှံနှင့် ပတ်သက်ဆက်နွှယ်နေပါတယ်ရှင်။

လက်ရှိတွင် ကျွန်မ၏မဲဆန္ဒနယ်ဖြစ်သော ဧရာဝတီတိုင်းအတွင်းရှိ မအူပင်မြို့နှင့် ညောင်တုန်းမြို့တွင် ရေကြီးရေလျှံမှုကို အလူးအလဲ ခံစားနေရတယ်ဆိုတာကို အင်တာနက်စာမျက်နှာနှင့် သတင်းမီဒီယာပေါ်တွင် ဖတ်ရှုပြီး၍သိရှိမည် ဖြစ်မယ်လို့ ယူဆပါတယ်ရှင်။ ရေကြီးရေလျှံမှု ဖြစ်ပွားလျှင် မြေထဲလွှာပျက်သုန်းခြင်း၊ ရေစိမ့်ဝင်မှုပြည့်ဝကာ မြေပြိုခြင်း၊ အနယ်အနှစ် များထိုင်ခြင်း၊ အဆောက်အအုံများ၏ အောက်ခံအထိုင်များ အားပျော့၍ လာခြင်း၊ အဆောက်အအုံများ အောက်ခံအထိုင်များ မြေကြီးထဲသို့ မူလအတိုင်း အတာထက်ပိုမိုနစ်မြုပ်ဝင်သွားခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရမည့် သီးနှံအမျိုးအစားနှင့် သီးနှံရိတ်သိမ်းချိန် ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးသီးနှံများ ပျက်စီးခြင်း၊ မြေမျက်နှာ သွင်ပြင်အနေအထား ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါး၍ စိုက်ပျိုးရေးကို အားကိုးအားထားပြုနေရသော ကျေးလက်တောရွာနှင့်မြို့ရွာများတွင်သာမက တစ်နိုင်ငံလုံး၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ အကျိုးစီးပွားများပါ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှု များရှိပါတယ်ရှင်။ လက်ရှိတွင် ရေဘေးဒုက္ခကြုံဆုံလာပါက ပြည်သူများနှင့် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများသည် ပြည်သူများထံသို့ တတ်အားသ၍ သွားရောက်လှူဒါန်းခြင်း၊ အစိုးရ၏တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်သည့်နေရာများသို့ အရောက်သွားကာ ကူညီမှုများကိုလည်း တွေ့မြင်သိရှိရပါတယ်ရှင်။ သို့ရာတွင် ကျွန်မတို့သည် နာတာရှည်ရောဂါကို ဆေးမြီးတိုနှင့် ကုသခြင်းမျိုး မဖြစ်စေရန်လည်း အရေးကြီးလှပါတယ်ရှင်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင်။ ဒီနေရာမှာ ကျွန်မရဲ့ မဲဆန္ဒနယ်အခြေအနေအား တင်ပြခွင့်ပြုပါရှင်။ ကျွန်မရဲ့မြို့ဟာ မအူပင်ကျွန်း၊ ညောင်တုန်းကျွန်း၊ သုံးခွကျွန်းဖြင့် တည်ထားပြီး မြောက်ဘက်တွင် ဧရာဝတီမြစ်၊ အရှေ့ဘက်တွင်တိုးမြစ်၊ တောင်ဘက်တွင်ခမုံနှင့်သောင်တူချောင်းတို့ ပတ်ဝိုင်းထားပါတယ်ရှင်။ မအူပင်ကျွန်းတာအား ၁၈၈၂ခုနှစ်မှ ၁၉၉၃ အတွင်း မိုင်ပေါင်း (၈၀)နှင့် (၆)ဖာလုံ ရှည်သော တာတမံများ တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး၊ သုံးခွကျွန်းတာအား ၁၉၀၇ခုနှစ်မှ ၁၉၀၈ခုနှစ်တွင် (၄၁)မိုင် အရှည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ညောင်တုန်းကျွန်းတာအား ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် (၅၅)မိုင်အရှည်ဖြင့် တာတမံများ တည်ဆောက်ခဲ့ပါတယ်ရှင်။ မအူပင်မြို့၏ မြောက်ဘက်ခြမ်းသည် အနိမ့်ပိုင်းမရှိသလောက်ဖြစ်ပြီး၊ တောင်ဘက်ခြမ်းသည် အနည်းငယ်နိမ့်ပါတယ်ရှင်။ ခမုံချောင်း၊ သောင်တူချောင်းအတွင်းပိုင်းများတွင် အနိမ့်ပိုင်းများရှိပြီး စပါးပင်များ ရေနစ်မြုပ်ပျက်စီးတတ်လေ့ရှိပါတယ်ရှင်။ မအူပင်ကျွန်းကို ခမုံချောင်း၊ သောင်တူချောင်းမှလွဲ၍ မြောက်ပိုင်းတိုးမြစ်ကမ်းတစ်လျှောက် ဧရာဝတီမြစ်ကမ်းတစ်လျှောက်မှ တာတမံပတ်၍ ကာကွယ်ထားရပါတယ်ရှင်။ အမှန်တော့ကျွန်မတို့ မအူပင်မြို့ဟာ ဒယ်အိုးကဲ့သို့ဖြစ်ပြီး နွေရာသီတောင်မှ မြစ်ရေဟာမြို့ရဲ့ အပေါ်ဘက်မှာ ရှိပြီး၊ မြင့်တက်နေတာ ကျွန်မတို့က ကျွန်းပတ်တာတွေကို အားကိုးဖြင့် တည်ဆောက်ထားရတဲ့ မြို့ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။ မအူပင်ကျွန်းရဲ့ အလယ်မှ ခမုံ၊ သောင်တူချောင်း ဖြတ်စီးဆင်းလျက်ရှိသည်မှာ မအူပင်ကျွန်း၏ ကွင်းရေ မိုးရေများကိုနှုတ်သိမ်းပြီး အကျိုးပြုတဲ့ချောင်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။ ကျွန်မတို့ ငယ်ငယ်ကဆိုရင် မြစ်ရေတက်လျှင်ကွင်းရေကျတယ်။ ကွင်းရေတက်လျှင် မြစ်ရေကျတယ်ဟုတောင်

မှတ်သားခဲ့ရပါတယ်ရှင်။ တစ်ခါတစ်ရံမှာ မအူပင်ကျွန်းရဲ့ အမြင့်ပိုင်းမှ စီးဆင်းလာတဲ့ မိုးရေနဲ့ သောင်တူ ချောင်းမှ ဒီရေတက်ချိန်ကြုံကြိုက်သည့် အခါတွင်လေးမှာပဲ ရေကြီးနစ်မြုပ် ဖြစ်တတ်ပါတယ်ရှင်။ ထိုခမဲ့ သောင်တူချောင်းသည် မအူပင်တစ်ကျွန်းလုံးရှိ စိုက်ပျိုးမြေများအား ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုမှ ကာကွယ် နိုင်ပါတယ်ရှင်။

သို့သော်လည်း ခေတ်အဆက်ဆက် ပစ်ထားခဲ့သော၊ ပြည်သူလူထုကို အကျိုးပြုခဲ့သော ခမဲ့ သောင်တူချောင်းဟာ ယခုဆိုရင်တိမ်ကောပြီး ပပျောက်တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။ ရေကြီး ရေလျှံမှုနှင့် မြစ်ကြောင်းတိမ်ကောခြင်းတို့ဟာ တိုက်ရိုက်ဆက်နွှယ်နေသော အကြောင်းအရာ ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။ ရေကြီးခြင်းကို ထိန်းချုပ်နိုင်တဲ့ အရာများမှာ (၁) ဆည်များနှင့် ရေစုပ်စက်တင်ခြင်း၊ (၂) ရေကာတာတမံများ တည်ဆောက်ခြင်းနဲ့ ရေတားနံရံများ တည်ဆောက်ခြင်း။ (၃) မြစ်ကြောင်းများ ပြောင့်တန်းအောင် လုပ်ဆောင် ခြင်းနှင့် မြစ်ချောင်းတိုးချဲ့ တူးခြင်းတို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။ ထိုကိစ္စရပ်များဟာ ကုန်ကျစရိတ်များစွာရှိ နေနိုင်ပါတယ်ရှင်။ အခုလက်ရှိလည်း အစိုးရဟာ နိုင်ငံတော်အား ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးနဲ့ ပြုပြင် ပြောင်းလဲ ရေးလုပ်ဆောင်တဲ့ နေရာမှာ ရှေ့သို့ အင်နဲ့အားနဲ့ မသွားနိုင်ဘဲ ဘဏ္ဍာရေးအခက်အခဲ ရှိနေတယ် ဆိုတာကိုလည်း ပြည်သူများနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး နားလည်ထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင်။ ဒီကိစ္စဟာ မလုပ်ဘဲနေ၍ လျစ်လျူရှုထားရတဲ့ မဖြစ်တဲ့အရာ ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။ ကျွန်မတို့က အခက်အခဲများစွာထဲကနေပြီး အလွယ်အကူဆုံးအရာကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်ပြီး ယခင်ကလိုပဲ လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ရာမှာ ဟန်ပြုလုပ်ဆောင်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ဌာနဆိုင်ရာများမှ ထိရောက်စွာ လုပ်ဆောင်ရန် လိုပါတယ်ရှင်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင်။ ပထမပိုင်းတွင်ပြောခဲ့သလိုပဲ ရေကြီးရေလျှံမှု များ ဖြစ်နိုင်သောအကြောင်းအရင်းများအား အစိုးရအနေဖြင့် ဥပဒေဖြင့်ထိရောက်စွာကာကွယ်တားဆီးရမှာ ဖြစ်သလို ရေကြီးရေလျှံဒေသများတွင် ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နေသလိုပဲ၊ ရေကြီးရေလျှံ ဒေသများမှာ နေထိုင်တဲ့ ပြည်သူများအားအသိပညာပေးခြင်း၊ ကြိုတင်စီမံထားသော အစီအစဉ်များဖြင့် သတင်းအချက်အလက်များ ပေးခြင်းတို့အပြင် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း ထိရောက်စွာ လုပ်ဆောင်ရန် လိုပါတယ်ရှင်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မှနေပြီးတော့ စီးပွားရေးထိခိုက်မှု၊ လူမှုရေး မငြိမ်သက်မှု၊ စားနပ်ရိက္ခာမလုံလောက်မှု၊ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုကဲ့သို့ပဲ နောက်ဆက်တွဲ ပြဿနာများစွာလည်း ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါတယ်ရှင်။ ကျွန်မတို့ရဲ့ ဆွေးနွေးချက်ဟာ အစိုးရ အားဖိအားပေး ဆောင်ရွက်စေလိုခြင်း မဟုတ်ဘဲ ပညာရှင်များနှင့်တွက်ချက်၍ သီးသန့်ရန်ပုံငွေတစ်ရပ် ထားရှိကာ ရေတို၊ ရေရှည် လုပ်ဆောင် ရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား ပြည်သူများအား ချပြဆွေးနွေးပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်စေချင် ပါတယ်ရှင်။ ဒီမိုကရေစီကို တန်ဖိုးထားသောပြည်သူများကလည်း အစိုးရရဲ့ ပွင့်လင်းစွာချပြဆွေးနွေးမှုကို ပူးပေါင်းရန် အဆင့်သင့်ရှိကြောင်းကို ယုံကြည်ပြီး ပြည်သူ့အားကို ရယူကာ ပြည်သူနဲ့အတူ ပူးပေါင်း၍ ထိုအခက်အခဲကို ဖြေရှင်းပါလို့ တိုက်တွန်းရင်းနိဂုံးချုပ်ပါတယ်ရှင်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန် ၁၀:၃၉။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)မှ ဦးဆန်းမြင့် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၀:၃၉။

ဦးဆန်းမြင့်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် တကွ ဧည့်သည်တော် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံး မင်္ဂလာပါလို့ ဆုတောင်းမေတ္တာပို့သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဆန်းမြင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈) အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဦးကျော်ထွေး ရဲ့ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများ၊ ကမ်းခြေဒေသများတွင် နှစ်စဉ် ဖြစ်ပွားလျက် ရှိသည့် ရေကြီးရေလျှံမှုများနှင့် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် နိုင်ငံတစ်ဝန်း သောက်သုံးရေ ရှားပါးပြတ်လပ်မှုများအတွက် ခြုံငုံလေ့လာ သုံးသပ်၍ စီမံကိန်းတစ်ရပ် ချမှတ်ပြီး စနစ်တကျ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးပါရန်နှင့် ပြည်သူလူထုကို အကျိုးပြုခဲ့သော တိမ်ကော မြစ်ချောင်းများအား ပြန်လည်တူးဖော် ပေးနိုင်ပါရန် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကိုထောက်ခံဆွေးနွေး သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အဆိုရှင်က ပြည်သူလူထုကို အကျိုးပြုခဲ့သော တိမ်ကောမြစ်ချောင်းများလို့ အဆိုပြုထားပါတယ်။ မှန်ပါတယ်။ မြစ်ချောင်းများဟာ ပြည်သူလူထုကို ခရီးသွားလာရေး၊ ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေး၊ သားငါး၊ ရေအရင်းအမြစ်၊ စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်၊ သီးနှံစိုက်ပျိုးမှု စတဲ့ကဏ္ဍ အသီးသီးနဲ့ ပြည်သူလူထုကို များစွာအကျိုးပြုခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံအတွင်းမှာရှိတဲ့ ပြည်သူလူထုကိုအကျိုးပြုတဲ့ မြစ်ချောင်းများဟာ လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း(၂၀)ကျော်ကာလလောက် ကတည်းက စပြီးတော့ သဲသောင်၊ နုန်းမြေများပို့ပြီး ရေစီးရေလာ မကောင်းတော့ဘဲ တိမ်ကော လာခဲ့ပါတယ်။ တိမ်ကောလာရတဲ့ အဓိကအကြောင်းအချက်က သစ်တောများကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခြင်းမပြုဘဲ ပြုန်းတီးအောင် ခုတ်လှဲထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေ ဆိုးဝါးလာပြီး ဂေဟစနစ်များ ပျက်စီးလာခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုနဲ့ သဲနုန်းမြေများဟာ အတားအဆီးမဲ့ မြစ်ချောင်းများအတွင်းရောက်ရှိပြီး သဲသောင်များ ပေါ်ထွန်း လာကာ မြစ်ချောင်းများ တိမ်ကောလာခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်တဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ မြစ်ချောင်းများ တိမ်ကောလာမှုကြောင့် တာတမံများ ကျိုးပေါက်ခြင်း၊ ရေကြီးရေလျှံမှုများ နှစ်စဉ်လိုလို ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ယခုနှစ် မိုးရာသီ ရေကြီးရေလျှံမှု ပြည်သူများ ရေဘေးဒုက္ခနဲ့ ကြုံတွေ့နေရမှုတို့ကို Power Point ဖြင့် တင်ပြ ခွင့်ပြုပါခင်ဗျား။ ယခုဖော်ပြပါ ပုံများဟာ ယခုနှစ် ဧရာဝတီတိုင်းအတွင်းမှာ ရေဘေးဒုက္ခနဲ့ ကြုံတွေ့ နေရတဲ့ ပုံများဖြစ်ပါတယ်။ ဟုတ်ကဲ့ပါ။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးမှာရှိတဲ့ ငဝန်ရေကာတာဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း (၁၄၀)ကျော်ခန့်လောက်ကတည်းက တည်ဆောက်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုခေတ် ထိုအချိန်က ရေမျက်နှာပြင် အတိမ်အနက်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ လူဦးရေတို့နဲ့ တိုင်းတာပြီးတော့ ငဝန်ရေကာတာ ကို တည်ဆောက်ခဲ့ပေမယ့် အခုအခါမှာတော့ အားလုံးပြောင်းလဲနေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ငဝန်ရေကာတာ ဟာ (၄)ကြိမ်ခန့် တာကျိုးပေါက်ခဲ့မှု ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ လေးမျက်နှာမြို့နယ်အတွင်း ထိန်ငူတာ ကျိုးပေါက်မှုကြောင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးရဲ့ စိုက်ပျိုးမြေဧက တစ်ဝက်ကျော်ကျော် ရေကြီးနစ်မြုပ် ပြီးတော့ သီးနှံများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ရပါတယ်။ ဒါတင်မက ပြည်သူတို့ရဲ့ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်

တို့လည်း များစွာဆုံးရှုံးခဲ့ရပါတယ်။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးမှာ ရေကြီးတဲ့ အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်ကြောင်း သြဂုတ်လ ၉ ရက်၊ ၁၀ ရက်လောက်မှာ မိုးကြီးဦးမှာဖြစ်ကြောင်း၊ မိုးလည်းကြီးမယ်၊ အခုရေထရက်လည်း ဖြစ်တယ်။ ပြီးရင် ညောင်ဦး၊ မုံရွာတို့က ရေတွေလည်း ဆင်းလာမယ်။ အဲဒီအတွက် ကြောင့် ဟင်္သာတမှာ နောက်ထပ် ရေ(၁)ပေထပ်တိုးလာရင် ထိန်ငူရေကာတာကြီး ကျိုးသွားနိုင်တယ်။ ထိန်ငူတာက (၄)မိုင် လောက်ရှည်တော့ ထိန်ငူတာကျိုးရင် ဟင်္သာတမြို့ ရေမြုပ်သွားနိုင်တယ်လို့ မိုးလေဝသနဲ့ ဇလဗေဒ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးချစ်ကျော် က သတိပေးပြောကြားထားပါတယ်။

လေးစားအပ်တဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လ ၆ ရက်နေ့မှာ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ အင်္ဂပူမြို့နယ်၊ ကွင်းကောက်ဒေသ၊ ကျီကြီးကျေးရွာအုပ်စု၊ တူးမြောင်းကျေးရွာနဲ့ ကျီကြီးကျေးရွာအကြားမှာ ငဝန်မြစ်ရေ မြင့်တက်လာပြီး ရေတိုက်စားမှုကြောင့် ပေ(၁၀၀)ကျော် ကျိုးပေါက်ခဲ့ရာ လယ်ဧက(၅၀၀)ကျော်၊ (၆၀၀)လောက် ပျက်စီးသွားပါတယ်။ နောက် ပုသိမ်မြို့နဲ့ ဟင်္သာတမြို့များကိုဆက်သွယ်ပြေးဆွဲနေတဲ့ မီးရထားလမ်းဟာလည်း ဝှံ့မင်းရွာနဲ့ ဒါးကရွာအကြား မိုင်တိုင်အမှတ်(၁၆၆)၊ (၁၆၇)အကြားမှာ သြဂုတ်လ ၆ ရက်နေ့က သံလမ်းပေါ် ရေကျော်နေတဲ့အတွက် ရထားသွားလာမှု ရပ်ဆိုင်းခဲ့ရပါတယ်။ ပုသိမ်ခရိုင်၊ ငသိုင်းချောင်းမြို့မှာလည်း ရေဘေးကယ်ဆယ်ရေး စခန်း(၃)ခုဖွင့်ပြီး အိမ်ထောင်စု (၃၆)စု၊ လူဦးရေ (၁၂၀)ကျော် ရေဘေးကယ်ဆယ်ထားရပါတယ်။ ဒါးကမြစ်ရေ အတက် မြန်မှုကြောင့် ကျောင်းကုန်းမြို့နယ်အတွင်းမှာလည်း အိမ်ခြေ(၅၈၀)ကျော်၊ စာသင်ကျောင်းပေါင်း (၁၁)ကျောင်း ရေနစ်မြုပ်လျက် ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဟင်္သာတခရိုင်မှာတော့ စာသင်ကျောင်း (၂၀၀)ကျော် ယာယီပိတ်ထားရတယ်။ ကယ်ဆယ်ရေးစခန်း(၇၀)မှာ လာရောက်ခိုလှုံသူ ရေဘေးဒုက္ခသည် (၁၇၀၀၀)ကျော် ရှိပါတယ်။ မြစ်ရေကြီးမှုကြောင့် လက်ရှိမှာ တာတမံများမှ ရေကျော်မှု (၂၁)ခု ရှိနေပြီးတော့ အင်္ဂပူမြို့နယ်၊ ကွင်းကောက်-ကျွဲကောင်တာပေါင်ဟာလည်း အကျယ်ပေ(၅၀)ခန့် ကျိုးပေါက်သွားခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီလိုနှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ရေဘေးဒုက္ခသည်ပေါင်းများစွာကို နိုင်ငံတော်နဲ့ ပရဟိတစေတနာရှင်တို့က ကူညီပံ့ပိုးလှူဒါန်းပေးမှုတို့အတွက် များစွာလေးစားဂုဏ်ယူပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံဟာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး နိုင်ငံဖြစ်တယ်။ (၇၀)ရာခိုင်နှုန်းကျော် ပြည်သူတွေဟာ တောင်သူလယ်သမားတွေ ဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးဇူးရှင် တောင်သူလယ်သမားများဟာ မိုးတွင်းရာသီကို ရောက်တိုင်း သူတို့စိုက်ပျိုးထားတဲ့ ကောက်ပဲသီးနှံများရေကြီးနစ်မြုပ်ပြီး ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားမှာကြောက်ရ၊ အသက်အိုးအိမ်တွေပျက်စီးမှာကြောက်ရ၊ နောက် နွေရာသီရောက်ပြန်တော့ အယ်နီညိုကြောင့် ရေတွေခန်းခြောက်ပြီး စိုက်ပျိုးစရာ ရေမရှိ၊ သောက်စရာရေမရှိ လွန်စွာဒုက္ခ ရောက်ကြရနဲ့ ဒုက္ခပင်လယ် ဝေနေကြပါတယ်။

လေးစားအပ်တဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အိမ်နီးချင်း အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများမှာလည်း ရေလွှမ်းမိုးမှုကို နည်းလမ်းအသွယ်သွယ်ဖြင့် ကာကွယ်နေကြပါပြီ။ အောင်မြင်မှုများလည်း ရရှိနေကြပါပြီ။ နောင်ကာလ မျိုးဆက်သစ်တွေအထိ သဘာဝဘေးဒုက္ခဆိုးကို မကြုံတွေ့နိုင်အောင် ရေရှည်အကျိုးရှိမယ့် စီမံကိန်းတွေကို ပြည်တွင်း/ပြည်ပ ပညာရှင်တွေနဲ့ ညှိနှိုင်းတိုင်ပင် လေ့လာ စူးစမ်းမှုများ ပြုလုပ်ပြီး နိုင်ငံတော် ရန်ပုံငွေ အနေအထားနဲ့ ချင့်ချိန်ကာ တစ်ဆင့်ချင်း တစ်ဆင့်ချင်း

အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးမယ့် အစိုးရမှူးကို ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးက မျှော်လင့်အားကိုးနေကြပါပြီ။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈) ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဦးကျော်ထွေး ရဲ့ အဆိုကို လေးလေးနက်နက်ထောက်ခံအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ အားလုံးကို ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ရေကြီးရေလျှံမှုများနှင့် ကြုံတွေ့နေရသည့်မြင်ကွင်းပုံ (ဆ)

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ရေဘေးကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသည့် မြင်ကွင်းပုံ (ဆ-၁)

ရေကြီးရေလျှံမှုကြောင့် နေအိမ်များ ရေနစ်မြုပ်နေသည့် မြင်ကွင်းပုံ (ဆ-၂)

အချိန်၊ ၁၀:၄၉။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ရောဂါတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)မှ ဦးစိုးမိုး ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၀:၄၉။

ဦးစိုးမိုး၊ ရောဂါတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသား လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ပြည်ထောင်စုဒုတိယဝန်ကြီး၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ နှင့် ဧည့်သည်တော်များအားလုံး မင်္ဂလာပါလို့ ဦးစွာနှုတ်ခွန်းဆက်သ ဂါရဝပြုအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ကတော့ ရောဂါတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)က အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးစိုးမိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)က အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးကျော်ထွေး ရဲ့ အဆိုကို အပြုသဘောအကြံပြု ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဆိုရှင်ရဲ့ အဆိုကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် အပိုင်း(၃)ပိုင်း ပါဝင်ပြီးတော့ နိုင်ငံသူ/နိုင်ငံသားများ လက်တွေ့ကြုံတွေ့ခံစားနေရတဲ့ ကိစ္စများလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ လက်ရှိအခြေအနေ ဟာ မိုးတွင်းကာလဆိုရင် မြစ်ရေကြီးပြီး ရေကြီးရေလျှံမှုဖြစ်ခြင်း၊ နွေကာလဆိုပါက သောက်သုံးရေ ပြတ်လပ်မှု ဒုက္ခများနဲ့ နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့နေရတာကိုလည်း အားလုံးသိရှိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုပါကိစ္စများ ကိုလည်း ကျွန်တော့်ရှေ့က ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများကလည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံနဲ့ တင်ပြသွားတာလည်း ရှိပါတယ်။ အဲဒီအတွက်ကြောင့် ကျွန်တော့်အနေနဲ့လည်း အကျဉ်းချုပ်ပြီးတော့ တိုတိုပဲ ဆွေးနွေး သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရေကြီးရေလျှံမှုများဟာဆိုလို့ရှိရင်လည်း လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း(၃၀)လောက်အထိ နှစ်စဉ် ထူးထူးခြားခြား ကြီးကြီးမားမား ရေကြီးတာမျိုး မဖြစ်ခဲ့ဘဲနဲ့ တစ်ခါတစ်ရံမှသာ သဘာဝဘေး အန္တရာယ်နဲ့ဖြစ်တာမျိုးဖြစ်ပြီး အခုနောက်ပိုင်း နှစ်များမှာတော့ သစ်တောပြုန်းတီးပြီးတော့ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးပြီး မြေဆီလွှာတိုက်စားခြင်း၊ ကမ်းပါးပြိုခြင်းများကြောင့် မြစ်ကြမ်းပြင်များ မြင့်တက် ခြင်း၊ မြစ်ချောင်းများတွင် သောင်များထွန်းလာခြင်းကြောင့် မြစ်ရေ ချောင်းရေများ မြင့်တက်လာပြီး

မြစ်ကမ်းအနီး မြို့ပြကျေးရွာ လူနေအိမ်များ၊ စိုက်ပျိုးမြေများ ရေကြီးခြင်း၊ ရေမြုပ်ခြင်းစတဲ့ ဘေးအန္တရာယ်များကို နှစ်စဉ်လိုလို နိုင်ငံသူ/နိုင်ငံသားများ ခံစားလာကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရေကြီးရေလျှံမှု ဖြစ်ပြီဆိုတာနဲ့ ကျွန်တော်တို့ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသဖြစ်တဲ့ ဧရာဝတီတိုင်းဟာ ဆိုလို့ရှိရင် မပါမဖြစ် တိုင်းတစ်တိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကချင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်စတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ အထက်ပိုင်းဒေသများ၊ အလယ်ပိုင်းဒေသများ၊ ချင်းတွင်း၊ ဧရာဝတီမြစ်ရိုးတစ်လျှောက် စီးဆင်းလာတဲ့ ရေအားလုံးဟာ နောက်ဆုံး ဧရာဝတီတိုင်းမှာ ပေါင်းဆုံရေဖုံးလွှမ်းပြီးတော့ နောက်ဆုံးပိတ် အိတ်နဲ့လွယ်သလို ရေကြီးရေလျှံမှုကိုစုခံနေရတဲ့ တိုင်းတစ်တိုင်းလည်းဖြစ်ပါတယ်။ အခုဆိုရင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းဒေသများမှာ ရေများ (၁)ပေခွဲ၊ (၂)ပေခန့် စတင်ကျဆင်းလာပြီ ဆိုသော်လည်း ကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီတိုင်းမှာ စတင်ပြီးတော့ ရေကြီးမှုတွေ များနေပါပြီ။ တိုးနေပါပြီ။ တချို့နေရာများမှာလည်း ကျောင်းများ ပိတ်ရ၊ ကယ်ဆယ်ရေး နေရာများကို ရွှေ့ဆိုင်းနေကြရပါပြီ။

ဧရာဝတီတိုင်းက မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ စပါးကျိတ်တစ်ခုလည်း ဖြစ်တဲ့အလျောက် လယ်ယာမြေ စိုက်ပျိုးဧက (၄၈၉၇၄၃၇)ဧက ရှိတဲ့အနက်မှာ မိုးစပါးစိုက်ပျိုးဧက က (၃၆၄၁၄၆၇)ဧကရှိတဲ့ တိုင်းဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ ရေကြီးရေလျှံတဲ့ ရက်ကကြာလာလေလေ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လယ်ယာမြေတွေ၊ စပါးတွေ ပျက်စီးလေလေ၊ လူတွေရဲ့ နေမှုထိုင်မှုစတဲ့ ဒုက္ခအဝဝတွေ၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောတွေ၊ အဲဒီမှာ သောက်သုံးရေ ပြတ်လပ်မှုတွေ အများကြီး ကြုံတွေ့ခံစားရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီတိုင်းဟာ ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ရေဘေးဖြစ်ပြီဆိုတာနဲ့ အချိန်ကြာကြာခံရပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အောက်က ပင်လယ်ရေက ဒီရေအတက်နဲ့ ရေသေရက်နဲ့ ကြုံတဲ့အချိန်၊ ကျွန်တော်တို့ အပေါ်က ရေများဟာလည်း စီးလာတဲ့ အချိန် ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ဟာ ပိုပြီးတော့ များစွာခံရတဲ့ တိုင်းတစ်တိုင်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံဟာဆိုလို့ရှိရင်လည်း စိုက်ပျိုးရေးနိုင်ငံဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် စိုက်ပျိုးရာသီဖြစ်တဲ့ မိုး ရာသီမှာ နှစ်စဉ်လိုလို စိုက်ပျိုးမြေ လယ်ယာမြေများ နစ်မြုပ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အဆိုရှင်တင်ပြသလိုပဲ ဆန်စပါးထွက်နှုန်းတွေ ကျဆင်းပြီးတော့ စပါးစိုက်တောင်သူတွေ အရှုံးရလဒ်တွေနဲ့ ရင်ဆိုင်နေကြရပြီး အကြွေးတင်ကာ လုံးပါးပါးနေကြရပါတယ်။ ထိုကဲ့သို့ ရေကြီးရေလျှံမှုတွေ ဖြစ်လာတဲ့အခါမှာလည်း နိုင်ငံတော် အစိုးရကလည်းကောင်း၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များ၊ အသင်းအဖွဲ့များ၊ စေတနာရှင်ပြည်သူများက လည်းကောင်း ကယ်ဆယ်ရေးများ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးများကို လုပ်ပေးလျက်ရှိနေပါတယ်။ ထိုကဲ့သို့ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်မှ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးတယ် ဆိုတာထက် နှစ်စဉ်ဖြစ်ပွားနေတဲ့ ရေကြီးရေလျှံမှုများ လျော့နည်းသွားအောင်၊ မဖြစ်အောင်များ ကြိုတင်ကာကွယ်တဲ့ အစီအမံအနေနဲ့ နိုင်ငံတော် အစိုးရ အနေနဲ့လည်း ပြည်တွင်း/ပြည်ပ ပညာရှင်များနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး သုတေသနများ လုပ်ဆောင်ကာ ရေတို/ရေရှည် စီမံကိန်းများဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ဖို့သင့်နေပါပြီ။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံသူ/နိုင်ငံသားများဟာ အဆိုရှင်တင်ပြသလို မိုးတွင်းကာလမှာ ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုများကြောင့် စားဝတ်နေရေး အကျပ်အတည်းများ ဖြစ်ရုံမျှမကဘူး၊ နွေရာသီရောက်တဲ့အခါမှာလည်း နိုင်ငံတစ်ဝန်း သောက်သုံးရေ ပြတ်လပ်မှု ဒုက္ခများကိုလည်း နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့နေရပါတယ်။ အများသိရှိပါတယ်။ အဲဒီလိုမျိုးပဲ တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် ကျွန်တော်တို့ လျော့လျော့မသွားဘဲ ပိုပိုများလာတာတွေလည်း တွေ့နေရပါတယ်။

အဲဒီမှာဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ ဧရာဝတီတိုင်းကလည်း ရေပြတ်လပ်ရင်လည်း ပါပါတယ်ခင်ဗျား။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော့် မဲဆန္ဒနယ်ဖြစ်တဲ့ ပုသိမ်၊ ငပုတောမြို့နယ်ထဲက ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာများမှာလည်း နွေရာသီ မှာလည်း သောက်သုံးရေပြတ်လပ်မှုများကို ခံရတဲ့ ဒေသများလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ အချို့ကျေးရွာ တော်တော်များများမှာဆိုလို့ရှိရင် ရေတွင်း၊ ရေကန်တွေ ခန်းခြောက်တယ်။ နွေရာသီမှာ ပင်လယ်ရေ တိုးလို့ မြစ်ချောင်းတွေမှာ ရေငန်ဝင်ပြီးတော့ မြစ်ရေများကလည်း ငန်ပြီးတော့ သုံးမရဘူး။ အဲဒီလို ဖြစ်တဲ့အခါမှာ ဒေသခံပြည်သူများနဲ့ လူမှုရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဌာနဆိုင်ရာများမှ လာရောက်လှူဒါန်းတဲ့ သောက်သုံးရေကိုပဲ မှီခိုနေရတာလည်း နှစ်စဉ်လိုလိုပဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒီမှာ ပုဂ္ဂလိက အလှူရှင်တွေ၊ အဖွဲ့အစည်းတွေကနေပြီးတော့ ရေတွင်း၊ ရေကန်တူးဖော်ခြင်းများ၊ လှူဒါန်းခြင်းများ၊ နိုင်ငံတော်က ဘတ်ဂျက်နဲ့ ရေတွင်း၊ ရေကန်တူးဖော်ပေးခြင်းများ ရှိသော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။ အဲဒီမှာ ဘာကို တွေ့ရသလဲဆိုရင် စီမံခန့်ခွဲမှု အလွဲတွေ၊ အချက်အလက် လေ့လာမှု အားနည်းတာတွေကြောင့် အချို့ ရေတွင်း၊ ရေကန်များမှာ နွေရာသီ ရေအမှန်တကယ်လိုအပ်တဲ့ အချိန်မှာ ရေမရတော့ပါဘူး။ တချို့ တွင်းတွေကျတော့လည်း ရေတော့ထွက်တယ်။ သောက်သုံးလို့မရအောင် ငန်နေတာတွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေက ဘာကိုပြနေသလဲဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့တွေဟာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်တဲ့အခါမှာ လေ့လာ ဆန်းစစ်မှုနဲ့ သုတေသနလုပ်ငန်းတွေ လုပ်ဆောင်မှုမှာ အားနည်းတာကို ကျွန်တော်တို့ မီးမောင်း ထိုးပြနေသလို ပါပဲ။ နိုင်ငံတစ်ဝန်း နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့နေရတဲ့ နွေရာသီ ရေရှားပါးမှု ပြဿနာကို ကျွန်တော်တို့ ရေတို၊ ရေရှည်စီမံကိန်းများဖြင့် သောက်သုံးရေဖူလုံစွာ ရရှိအောင် နိုင်ငံတော်အစိုးရ အနေနဲ့လည်း ကြိုတင် ဆောင်ရွက်သင့်ပါတယ်။ ဒီလိုဆောင်ရွက်ရာမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ မြေအောက်ရေကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု မရှိအောင်လည်း ထည့်သွင်းပြီးတော့ သတိပြုဆောင်ရွက်ဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ပြည်သူလူထုကို အကျိုးပြုခဲ့တဲ့ တိမ်ကောမြစ်ချောင်းများအား ပြန်လည် တူးဖော်ပေးနိုင်ပါရန်ဆိုတဲ့ အချက်ဟာလည်း အလွန်အရေးကြီးတဲ့ အချက်တစ်ချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ရေကြီး ရေလျှံမှုများနဲ့လည်း ပတ်သက်ပါတယ်။ ယခု ရေကြီး၊ ရေလျှံမှုများဟာ မိုးရေတွေ ပင်လယ်ထဲကို အလွယ် တကူ မစီးဆင်းနိုင်လို့ မြစ်ချောင်းများမှာ သဲနုနုတွေ ပိတ်ဆို့နေလို့၊ မြစ်ကြမ်းပြင်တွေ မြင့်တက်လာလို့ ရေကြီးရေလျှံမှု ဖြစ်ရတာလည်း များပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် မြစ်ကြောင်းတစ်လျှောက် ပိတ်ဆို့နေတဲ့ သဲနုနု များကို တူးဖော်ပေးနိုင်မှသာ ပင်လယ်တွင်းသို့ ရေများအလွယ်တကူ စီးဆင်းနိုင်ပြီးတော့ မြစ်ရေကြီးမှုကို လည်း လျော့ချနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ကော၊ ချောင်းကောများကို တူးဖော်ရာတွင်လည်း သက်ဆိုင်ရာ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ ပညာရှင်များရဲ့ လေ့လာသုံးသပ် သုတေသနပြုချက်၊ အကြံပြုချက်များနဲ့ စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးတော့ အကောင်အထည်ဖော်ပြီးတော့ ရေရှည်ဆောင်ရွက်သင့်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ နိဂုံးချုပ်တင်ပြလိုတာကတော့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံဟာ နွေရာသီမှာလည်း ရေပြတ်လပ်မှုဖြစ်လိုက်၊ မိုးရာသီကျရင်လည်း ရေကြီးရေလျှံမှုဖြစ်လိုက်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ နာတာရှည်ရောဂါဖြစ်နေသလို ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံက ဖြစ်နေတာပါ။ အဲဒီတော့ ဒီလိုမျိုး ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်တဲ့ကိစ္စတွေမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ အခု လက်ရှိအစိုးရသစ်အနေနဲ့လည်း ဖြစ်တဲ့ ကာလတွေမှာ အချိန်နဲ့တစ်ပြေးညီ သွားရောက်ပြီးတော့ ကူညီကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက် နေတာလည်း ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံပိုင်သတင်းစာတွေ၊ တခြားပုဂ္ဂလိကသတင်းစာတွေနဲ့ လူမှုစာမျက်နှာ တွေမှာလည်း တွေ့ရှိနေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို ကျွန်တော်တို့ ရေကြီးရေလျှံမှု သောက်သုံးရေ

ရှားပါးမှုအတွက် ကျွန်တော်တို့ ဖြစ်တဲ့အချိန်မှာပဲ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်မလား၊ ကျွန်တော်တို့ ရေရှည် အတွက် မဖြစ်အောင်လို့ သုတေသနလုပ်ငန်းတွေနဲ့ ဆောင်ရွက်ဖို့လည်း သင့်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အစိုးရသစ်လက်ထက်မှာ ပြည်တွင်း/ပြည်ပ ပညာရှင်များရဲ့ စူးစမ်းလေ့လာ အကြံပြုချက်များနဲ့သုတေသန ပြုပြီး အဆိုပါ ရေကြီးရေလျှံမှု၊ သောက်သုံးရေရှားပါးမှု ပြဿနာများကို ရေတို/ရေရှည်စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးတော့ ရန်ပုံငွေရရှိမှုအပေါ်မှာ ချင့်ချိန်သုံးသပ်ပြီး တစ်ဆင့်ချင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါရန် အကြံပြုတင်ပြရင်းနဲ့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဦးကျော်ထွေး ရဲ့ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများ၊ ကမ်းခြေဒေသများ တွင် နှစ်စဉ်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည့် ရေကြီးရေလျှံမှုများနှင့် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် နိုင်ငံတစ်ဝန်း သောက်သုံးရေ ရှားပါးပြတ်လပ်မှုများအတွက် ခြုံငုံလေ့လာသုံးသပ်၍ စီမံကိန်းတစ်ရပ် ချမှတ်ပြီး စနစ်တကျ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးပါရန်နှင့် ပြည်သူလူထုကို အကျိုးပြုခဲ့သော တိမ်ကောမြစ်ချောင်းများအား ပြန်လည်တူးဖော်ပေးနိုင်ပါရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်း ကြောင်း အဆိုကို လေးလေးနက်နက် ထောက်ခံကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၁:၀၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အစည်းအဝေးကို (၁၅)မိနစ် ခေတ္တရပ်နားပါမယ်။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ပြန်လည်ထွက်ခွာပါပြီ ခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံး ထွက်ခွာနိုင်ကြပါပြီ ခင်ဗျား။

[အစည်းအဝေးကို ၁၁:၀၀ နာရီအချိန်တွင် ခေတ္တရပ်နားပြီး ၁၁:၁၅ နာရီအချိန်တွင် ပြန်လည် ကျင်းပပါသည်။]

အချိန်၊ ၁၁:၁၅။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အစည်းအဝေး ပြန်လည်စတင်တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ကြွရောက်လာပါပြီခင်ဗျား။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ သည် ဥက္ကဋ္ဌ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် စင်မြင့်ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံး ထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၁:၁၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ ဒေါက်တာခွန်ဝင်းသောင်း ဆွေးနွေး နိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၁:၁၅။

ဒေါက်တာခွန်ဝင်းသောင်း၊ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ကြွရောက်လာကြသော ဧည့်သည်တော်ကြီးများအားလုံး ကိုယ်ရောစိတ်ပါနှစ်ဖြာသုခ ကြည်သာချမ်းမြေ့နိုင်ကြပါစေလို့ ဆုမွန်ကောင်း တောင်းအပ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဦးကျော်ထွေး တင်သွင်းခဲ့တဲ့ အဆိုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ကျွန်တော် ဒေါက်တာခွန်ဝင်းသောင်း က ကချင်ဒေသခံတစ်ဦးအမြင်နှင့် ဖြည့်စွက်ဆွေးနွေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ Power Point အသုံးပြုခွင့်ပေးပါရန် ဥက္ကဋ္ဌကြီးထံ ကြိုတင်တောင်းခံအပ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ပညာရှင်အများစုက ရေကြီးရေလျှံဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အဓိကတရားခံဟာ သစ်တောများပြုန်းတီးခြင်းဖြစ်တယ်လို့ အကြိမ်ကြိမ်ထောက်ပြနေကြပါတယ်။ ဆည်မြောင်းတာဝန်တွေလိုတာထက်ပိုဆောက်၊ တရားဝင်နှင့် တရားမဝင်သစ်တွေ အလွန်အကျွံခုတ်၊ တောင်ယာမီးရှို့၊ စိုက်ပျိုးမြေချဲ့၊ မြို့ပြတွေတည်၊ သယံဇာတတွေကို ဉာဏ်နဲ့မယှဉ်ဘဲ ကိုယ်ကျိုးတစ်ခုသာကြည့်ပြီး ထုတ်လုပ်ခဲ့ကြလို့ သစ်ပင်တောတောင်တွေဟာ အလျင်အမြန်ပဲ ကွယ်ပျောက်ခဲ့ကြပြီး အခုလို သဘာဝဘေးဆိုးတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ဆုံစီမံကိန်းကြောင့် ကချင်ပြည်နယ်ရဲ့ တစ်ဝက်ခန့်ရှိတဲ့ သစ်တောတွေ အပြောင်ရှင်းခုတ်ယူခွင့်ပေးတယ်။ မြန်မာ့သစ်တောရဲ့ Hectare (၅၄၀၀၀၀)ကျော် နှစ်တိုင်း ပျက်စီးနေတယ်။ တရုတ်ပြည် ရေလွှမ်းမိုးမှုအပြီး သူတို့ရဲ့ ပြည်တွင်းသစ်ထုတ်လုပ်မှုကို ပိတ်ပင်ခဲ့ပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ ကုန်သွယ်မှုဟာ (၃)ဆအထိ မြင့်တင်ခဲ့တယ်။ သစ်ပင်မာဏရဲ့ (၈၈)ရာခိုင်နှုန်းဟာ ကချင်ပြည်နယ် ဗန်းမော်-ရွှေကူ-မန်စီ-မိုးမောက်ဘက်ကနေ အိမ်နီးချင်း ယူနန်ပြည်နယ်သို့ ကုန်းလမ်းဖြင့် ပို့ဆောင်နေခဲ့ ကြပါတယ်။

တရားဝင်ထုတ်လုပ်တဲ့သစ်များကို တစ်စီးလျှင် (၁၅)တန်ခန့် တင်ဆောင်တဲ့ ကားကြီးတွေနှင့် အိမ်နီးချင်းတရုတ်နိုင်ငံဘက်ကို စစ်ဆေးရေးဂိတ်များအား (၇)မိနစ်လျှင် တစ်စီးကြား နှင့် (၂၄)နာရီ တစ်နေ့တာပတ်လုံး တစ်နှစ်အတွင်း ပျက်ကွက်ရက်မရှိ အမြဲပင်ဖြတ်သန်း ဝင်ရောက်နေကြပါတယ်။ ဥပဒေထိန်းကျောင်းမှု အားကောင်းသောနိုင်ငံက ထိန်းကျောင်းမှုအားနည်းတဲ့ အစိုးရတို့အား စီးပွားရေးအရ အမြတ်ထုတ်နေခြင်းကို ဥပမာကောင်းတစ်ရပ်အဖြစ်မှတ်ယူပြီး တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ဖို့ အရေးကြီးသလို လက်လှမ်းမမီတဲ့ နယ်စွန့်နယ်ဖျားသစ်ခိုးထုတ်မှုတွေကို ထိန်းချုပ်နိုင်ဖို့အတွက် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးဟာလည်း အရေးပါလှပါတယ်။ သစ်ကို တရားဝင်ခုတ်၊ သယ်ထုတ်ယူ နေခြင်းဟာ သစ်တောပြုန်းတီးစေတဲ့အဓိက ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ဒါတွေကို အချိန်မီ တားဆီးနိုင်ဖို့ ဒီအချိန်မှာ တွေဝေနေလို့ မဖြစ်တော့ပါဘူး။ နိုင်ငံအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်မှာစိုးလို့ ဒီကိစ္စကို ချောင်ထိုးထားလိုက်ရင် ပြည်သူတွေကို ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်လို့ဆိုပြီး ပေယျာလကန်ထားတာနဲ့ တူပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့နှစ် ရေကြီးရေလျှံ ကာလများမှာ မြစ်ချောင်းများဆိုင်ရာ ပညာရှင် ဦးမောင်မောင်အေးက မြေပေါ်မြေအောက် သယံဇာတများ နည်းလမ်းမမှန် ထုတ်ယူခြင်းစတဲ့ မြေအသုံးချမှုစနစ် ပြောင်းလဲ

လာမှု၊ မြေပြင်တွင် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှု အခြေအနေ လျော့နည်းပြောင်းလဲလာမှုများနှင့် ဆက်စပ်နေကြောင်း ရေဘေးသင့်ခြင်း ဒုက္ခနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ မုန်တိုင်းတို့ကြောင့် မိုးကြီးတဲ့အခါ ရေတွေကို ထိန်းပေးထားနိုင်မယ့် မြန်မာပြည်တောင်တန်း သစ်တောတွေ မရှိတော့တဲ့အတွက် ရေတွေ ကြီးတာပေါ့။ သစ်ပင်၊ သစ်တောတွေရှိမယ်ဆိုရင် မိုးရေအချို့ကို ထိန်းထားနိုင်ပြီး မြေအောက်ရေလည်း ဆုတ်ယုတ်မှု မရှိပါဘူး။ ဒီလို ဆိုးဆိုးဝါးဝါး မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အခုတော့ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ဖြစ်နေပြီ။ ရှေ့ကို စနစ်တကျသာ မစီမံ၊ မခန့်ခွဲဘူးဆိုရင် နောင်နှစ်တွေလည်း ဒီထက်ပိုဆိုးမှာပဲလို့ သူက ထောက်ပြပါတယ်။ ရေကြီးမှုတွေ မဖြစ်ဖို့ သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုရှိအောင် ထိန်းသိမ်းရမယ်။ သစ်တွေကို အပြောင်မရှင်းရဘူး။ သစ်ထုတ်မယ်ဆိုရင်လည်း ပြုန်းတီးမှု နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင် စနစ်တကျနဲ့ ထုတ်ရပါမယ်။ ဒါတွေကို အမျိုးသားရေးအသွင်နဲ့ တစ်ပြည်လုံး အတိုင်းအတာနဲ့ အသိတရားရှိရှိ ဆောင်ရွက်နိုင်မှ ရပါမယ်။ မဟုတ်ရင် ရေဘေးဒုက္ခသံသရာထဲက ဘယ်တော့မှ ထွက်နိုင်မှာ မဟုတ်တဲ့ အတွက် ဒီကိစ္စတွေကို အရေးတကြီး စဉ်းစားသင့်ပါတယ်။

လေးစားရပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ သစ်တောတွေကို အချိန်မီထိန်းသိမ်းဘူးဆိုရင် ကြာလေဆိုးလေဖြစ်ပြီး ရေဘေးကို ကျွန်တော်တို့ ရှောင်ကွင်းလို့မရပါဘူး။ မိုးလေဝသပညာရှင် ဒေါက်တာထွန်းလွင်က သစ်ပင်တွေ ပြန်မစိုက်ရင်တော့ ရေကြီးမှုတွေက ဖြစ်နေဦးမှာပဲ။ ရေကြီးတာက မိုးအရမ်းများလို့ထက် သဘာဝအရံအတားတွေ ပျက်စီးလို့ဖြစ်တာ။ သစ်ပင်တွေ အမြန်စိုက်ဖို့လိုသလို အစိုးရအနေနဲ့ စီးပွားရေးစီမံကိန်းတွေ ခွင့်ပြုမယ်ဆိုရင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် မထိခိုက်အောင် ပညာရှင်ရှုထောင့်ကနေ စစ်ဆေးသုံးသပ်ဖို့လိုပါတယ်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ ကျေးလက်ဒေသတွေမှာ၊ မြို့နယ်များမှာ ယခုလို ရေကြီးရေလျှံဒုက္ခတွေ ခံစားနေရခြင်းဟာ ဒေသရှိပြည်သူများနှင့် တစ်နိုင်ငံလုံးရဲ့ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးတွေကို ထိခိုက်နစ်နာပြီး နိုင်ငံပြန်လည်ထူထောင်ရေးမှာ ရှေ့သို့အင်နဲ့အားနဲ့ မသွားနိုင်ပါဘဲ သမင်မွေးရင်း ကျားစားရင်း ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၈)မှ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဦးကျော်ထွေး တင်သွင်းခဲ့တဲ့အဆိုကို မှတ်တမ်းတင်ရုံသက်သက် မထားဘဲ တစ်နည်းနည်းနဲ့ အရေးယူဆောင်ရွက်သင့်ပါကြောင်း အကြံပြုလိုပါတယ်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ Notre Dame တက္ကသိုလ်ရဲ့ နိုင်ငံအလိုက် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးဆက်များအတွက် ပြင်ဆင်ထားမှု နဲ့ပတ်သက်ပြီး ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်(၁၉၂)နိုင်ငံရဲ့ လေ့လာဆန်းစစ်ချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကြိုတင် ပြင်ဆင်မှုပိုင်းအတွက် အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များတွင် များစွာနိမ့်ကျနေကြောင်း ဒေါက်တာ ထွန်းလွင်က ဆိုပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အဆိုရှင်ရဲ့ တိမ်ကောမြစ်ချောင်းများ အဆိုနှင့် ပတ်သက်ပြီး မြစ်ချောင်းများ ပြန်လည်တူးဖော်ရန်ဆိုတဲ့လုပ်ငန်းကတော့ ခက်ခဲကြီးမားတာမှန်ပေမယ့် လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တဲ့အခြေအနေကို လုပ်နိုင်အောင် မြစ်တွေတိမ်ကောခြင်းမှ ကာကွယ်လျော့ချနိုင် မယ့်အနေအထားတွေကိုပဲ တင်ပြပါမယ်။ ရေကြီးရေလျှံဖြစ်တဲ့ မြစ်ချောင်းတွေ ကောသွားရခြင်းအကြောင်း များစွာထဲက တစ်ခုကတော့ အင်နဲ့အားနဲ့ မတန်တဆစည်းစနစ်မကျစွာ သယံဇာတတွေကို အကြီးအကျယ် တူးဖော်ပြီး မြစ်ချောင်းတွေထဲကို အကန့်အသတ်မဲ့စွန့်ပစ်ခဲ့တဲ့ ဖားကန့်ဒေသအကြောင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖားကန့်မြို့ဟာ ကချင်ပြည်နယ်၊ မိုးညှင်းခရိုင်မှာရှိပြီး ကျောက်စိမ်း လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ဖို့ တရားဝင်မြေက (၂၂၀၀၀)ကျော်ရှိပြီး ကုမ္ပဏီပေါင်း လေးငါးခြောက်ရာထက်မနည်း တောမှော်၊ လုံးခင်း၊ ဖားကန့်၊

ဆိပ်မူ၊ နတ်မှော်၊ ငှေခါ၊ တာမခန်၊ ဟောင်ပါး၊ ကရင်ချောင် စပေါ့ စတဲ့ မှော်နယ်မြေဒေသတွေမှာ အခုလို ယန္တရားကြီးတွေ၊ ကုမ္ပဏီတစ်ခုကိုမြောက်မြားစွာ သုံးပြီးချင်းတွင်းမြစ်ဖျား ဥရုမြစ် ချောင်းဘေးဝဲ၊ ယာမှာ အတွင်းပိုင်းတွေပါမကျန် နေ့ရောညပါ တူးဆွခဲ့ကြတာ (၁၅)နှစ်ထက် မနည်းပါဘူး။

အဲဒီလို တူးဖော်ပြီးချောင်း၊ မြစ်ထဲကို အမြော်အမြင်မဲ့စွာနဲ့ မြေစာတွေ စွန့်ပစ်ခဲ့ကြပါတယ်။ လုပ်ငန်းကြောင့် မြစ်ချောင်းထဲ ရောက်လာတဲ့မြေစာများဟာ မြစ်ချောင်းကောရလောက်အောင် စုပုံလာ ရခြင်းမှာ ကုမ္ပဏီများဟာ သူတို့ရဲ့ စာချုပ်သက်တမ်းမကုန်မီ ကျောက်စိမ်းများကို ပိုမိုရဖို့အတွက် တောင်များကို မိုင်းခွဲရှာဖွေရာမှ တစ်လ၊ နှစ်လနဲ့ တောင်ကြီးများပျောက်ကွယ်သွားပြီး တွင်းကြီး၊ ချိုင့်ခွက်ကြီးများ ဖြစ်သွားရပါတယ်။ ရေရှည်လုပ်ကိုင်ရမှာကို ရေတိုလုပ်ကိုင်လာကာ မိမိ ကိုယ်ကျိုးသာ ဦးစားပေး စည်းကမ်းချက်မလိုက်နာဘဲ နှစ်ပေါင်းများစွာ ဖြစ်သလို မြစ်ချောင်းထဲကို စွန့်ပစ် ခဲ့ကြပါတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင် မပျက်စီးအောင် ထည့်သွင်းမစဉ်းစားဘဲ နက်ရှိုင်းစွာတူးဖော်ခဲ့ကြလို့ ရလဒ်အဖြစ် မိုးသည်းတဲ့အခါ ရေလျှောင်တမံများ ပြိုကျ၊ မြေစာပုံများ ချောင်းမှတစ်ဆင့် မြစ်ထဲမျောပြီး လူနေအိမ်ခြေများလည်း ပျက်စီးခဲ့ရပါတယ်။ ကျောက်စိမ်းတူးဖော်မှုကြောင့် တောင်အလုံး (၅၀)ခန့်ဟာ ပျောက်ကွယ်သွားပြီး အဲဒီပြိုကျမြေစာတွေဟာ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဥရုချောင်းမှတစ်ဆင့် ချင်းတွင်းမြစ် တွင်းသို့ စီးဝင်ခဲ့ရတယ်။ ဟောင်ပါးအောက်မှာရှိတဲ့ ဆယ်ဇင်း၊ ဟုမ္မလင်းအထိကို လုပ်ကိုင်နေကြတဲ့ ရွှေမျောများကလည်း သဲစာများကို မြစ်ထဲသို့အတိုင်းအဆမရှိ စွန့်ပစ်လို့မြစ်ချောင်းကောစေတဲ့ မြေစာ များဟာ နှစ်စဉ် မိုးတွင်းရောက်တိုင်း ဟုမ္မလင်း-ကလေးဝကနေ ဧရာဝတီမြစ်ထဲကို ဆယ်စုနှစ် (၂)ခု နီးပါး စီးဆင်းမြဲပါပဲ။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အဲဒီလို မိုးရာသီရောက်တိုင်း အချိန်ပြည့်စီးဆင်းလို့ မြေတွေဖို့လာတာဆိုရင် မုံရွာနားမှာ မြစ်ကြမ်းခင်းဟာ(၁၅)ပေထိ မြင့်တက်ပြီး အချို့နေ ရာတွေမှာ ထန်းတစ်ဖျားလောက်ရှိတယ်လို့ ခန့်မှန်းရပါတယ်။ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ သစ်တောများ ပြုန်းတီးခြင်း၊ ရွှေလုပ်ငန်း၊ ကျောက်စိမ်းလုပ်ငန်းများမှ မြေစာများအဆမတန် စုပုံစေခြင်းတို့ကို မပြုပြင်နိုင်ခဲ့ဘူးဆိုရင် ရှေ့လျှောက်ရေဘေးဒုက္ခများ အနာဂတ်မှာ ပိုဆိုးလာမှာဖြစ်လို့ ဒီအဆိုဟာ အရေးတကြီး အကောင်အထည်ဖော်သင့်တဲ့ အဆို ဖြစ်ပါကြောင်း၊ အမှန်တကယ်လိုအပ်နေပါကြောင်း တင်ပြသည့်အပြင် တကယ်ဆိုရင် နောက်တောင်ကျနေပြီဖြစ်ကြောင်းနှင့် လွန်ခဲ့တဲ့အစိုးရသက်တမ်း ပထမအကြိမ်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် လွှတ်တော် ဒသမပုံမှန်အစည်းအဝေးမှာလည်း ရွှေပြည်သာမြို့နယ်၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်အမတ် ဦးတင်မောင်ဦးက အလားတူပဲ တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ သစ်များအပြောင် ရှင်းမည့် အနေအထားဖြင့် ထုတ်ယူနေခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး မည်သို့ တားဆီးကာကွယ်ရမည်ကို ကြယ်ပွင့်ပြ မေးခဲ့ဖူးပါတယ်။

နောက်ဆုံးအနေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံသတ္တုတွင်း အလုပ်သမားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ် MWFM ရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သူ ဦးသောင်းညွန့်က ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၊ ရေကြီးရေလျှံခြင်း၊ ရေများခန်းခြောက်ခြင်း၊ မြေပြိုခြင်းစတဲ့ ဖြစ်စဉ်များကိုလေ့လာရင် သစ်တောများအလွန်ပင် ပျက်စီးအောင် ထုတ်ယူသုံးစွဲခဲ့ ကြလို့ မိုးရေများစီးဆင်းရာ၌ မြေလွှာကစုပ်ယူနိုင်ဖို့အချိန်မရလောက်အောင် မြန်မြန်စီးဆင်းသွားလို့ မြေသားများ တိုက်စားခံရ၍ ချောင်းများအတွင်းအနည်ဖို့ခြင်း၊ မြေသားထုအတွင်းရေများ စုပ်ယူ ထိန်းသိမ်းနိုင်မှုမရှိတော့၍ဖြစ်ကြောင်း၊ ရေကြီးရေလျှံဖြစ်ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောပြပါတယ်။ တစ်ဖန်

သတ္တုသိုက်များကိုလည်း လုပ်ကွက်သောင်းနဲ့ချီပြီး တူးဖော်နေခြင်းကြောင့် ၎င်းစွန့်ပစ်မြေသားများ သည် ရေလမ်းကြောင်းများတွင်စုပုံပိတ်ဆို့နေခြင်း၊ ထို့နောက် မိုးရေစီးကြောင်းမှတစ်ဆင့် မြစ်အတွင်း သို့ စီးဆင်းပြီး မြစ်ရိုးတစ်လျှောက် မြစ်ကြမ်းပြင် အနည်ပို့ချမှုဖြစ်ပေါ်ကာ မိုးရွာလျှင် မြစ်ရေ လျင်မြန်စွာမြင့်တက်လာခြင်းကြောင့် ရေကြီးရေလျှံဖြစ်ပြီး ရေဘေးဒုက္ခကို နိုင်ငံအနှံ့ခံစားနေရခြင်းလို့ သုံးသပ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ သဘာဝဘေးဒဏ်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် လူတွေရဲ့ပယောဂကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့ရေကြီးရေလျှံ၊ ရေဘေးဒုက္ခခံစားရတာတွေကို အမြန်ကင်းဝေးနိုင်အောင်ဆိုရင် လုပ်ငန်းစဉ်များအနေဖြင့် သစ်တောခုတ်ထွင်မှုများကို ကြပ်မတ် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စိုက်ကွက်၊ စိုက်ခင်းများအစားထိုးခြင်း၊ အရွယ်ရောက်သူတိုင်း နှစ်စဉ် တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး(၅)ပင်မှ (၁၀)ခန့် စိုက်ပျိုးသွားခြင်းတို့ကို အမျိုးသားရေးအသွင်နှင့် ဖော်ဆောင်သင့်ပါ ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။ သတ္တုသယံဇာတထုတ်လုပ်နေခြင်းကို ပြန်လည်စိစစ် သုံးသပ်ပြီး ထိန်းချုပ်ပြီးမှ မြစ်ချောင်းထဲ မြေစာစုပုံနေခြင်းတို့ကို သုတေသနပြုခြင်း၊ လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုပါကလည်း စည်းကမ်းနဲ့အညီ ဖြစ်စေခြင်း၊ ရွှေလုပ်ငန်း၊ ကျောက်လုပ်ငန်းတို့ကို လုပ်ကိုင်ရာ၌ မြစ်ချောင်းထဲ စွန့်ပစ်ပါက ထိရောက်စွာအရေးယူခြင်း၊ မြစ်ချောင်းများတွင် ရေစီးဆင်းမှု ကောင်းရန် နန်းဆယ်ရေး လုပ်ငန်းများကို မူလအခြေအနေသို့ မရောက်သည့်တိုင် တတ်နိုင်သမျှ အလေးပေးဆောင်ရွက်ရန်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် တရားမဝင်သစ်ထုတ်လုပ်မှုများ ကာကွယ်ရန်နှင့် ဥပဒေမစိုးမိုးနိုင်တဲ့နေရာရှိ လက်နက်ကိုင် အားလုံးနှင့် တိုင်းပြည်ရဲ့ အနာဂတ်ကိုရှေးရှုပြီး ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကလည်း မရ ရအောင်လုပ်ဖို့ လိုသလို ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်ထဲမှာလည်း အားလုံးပါဝင်စေရမယ်။ လက်တွဲရမယ်။ ပူးပေါင်းကြရပါမယ်ဆိုတာကို အလေးအနက် တင်ပြလိုပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒီလိုသဘာဝသစ်တောတွေကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်း နိုင်ဖို့ ဝိုင်းဝန်းကြိုးစားနိုင်မှသာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နောင်လာနောင်သားတွေဟာ ရေကြီးရေလျှံ ဘေးဆိုး ကြီးမှ လွတ်မြောက်နိုင်ကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုမှ မဟုတ်ဘဲ စာရေးဆရာ ဓာတု ဦးဘုန်း ပြောသလို မဆိုင်သလို အသာနေကြမယ်ဆိုရင်တော့ အကုန်လုံး အသေနာကြမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဦးကျော်ထွေး တင်သွင်းခဲ့တဲ့ ရေကြီး ရေလျှံနှင့် ပတ်သက်တဲ့ အဆိုကို အလေးအနက် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ပြင်ဆင်သင့်ပါကြောင်း တိုက်တွန်းအပ်ပါတယ်။ လူသားအားလုံးကို အသိကို သတိနဲ့ယှဉ်ပြီး မှန်ကန်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြပါစေ။ အားလုံးကို ကေစုတန် ငါ---ဩ။ (ဩဘာသံများ)

နယ်စပ်ဒေသများတွင် တရားမဝင် သစ်ခိုးထုတ်မှုများ (ဇ)

သယံဇာတများ တူးဖော်ပြီး စွန့်ပစ်မြေစာများအား မြစ်၊ ချောင်းများအတွင်း စွန့်ပစ်နေပုံ (ဇ-၁)

သယံဇာတများတူးဖော်နေသည့်မြင်ကွင်းပုံ (ဇ-၂)

အချိန်၊ ဝား ၂၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)မှ ဒေါက်တာ စန်းမောင်မောင် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ဝား ၂၇။

ဒေါက်တာစန်းမောင်မောင်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)။ ။ လေးစားအပ် ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပြည်ထောင်စု အဆင့် ဝန်ကြီးများနှင့် ဧည့်သည်တော်များခင်ဗျား။ အားလုံးကို မင်္ဂလာပါလို့ ဦးစွာပထမ နှုတ်ခွန်း ဆက်သလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး အမှတ်(၁)မဲဆန္ဒနယ်မှ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာ စန်းမောင်မောင် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် တင်ပြဆွေးနွေး လိုတာ ကတော့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဦးကျော်ထွေး တင်သွင်းသွားတဲ့ ပြည်ထောင်စု သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများ၊ ကမ်းခြေဒေသများတွင် နှစ်စဉ်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော ရေကြီးရေလျှံမှုများနှင့် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် နိုင်ငံတစ်ဝန်း သောက်သုံးရေ ရှားပါးပြတ်လပ်မှု များအတွက် ခြုံငုံလေ့လာသုံးသပ်၍ စီမံကိန်းတစ်ရပ်ချမှတ်ပြီး စနစ်တကျအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးပါရန်နှင့် ပြည်သူလူထုကို အကျိုးပြုခဲ့သော တိမ်ကောမြစ်ချောင်းများအား ပြန်လည် တူးဖော်၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ထောက်ခံဖြည့်စွက် ဆွေးနွေးသွား မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

တကယ်တော့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ယခင်ကရှိနေခဲ့တဲ့သစ်တောတွေ၊ သယံဇာတတွေ၊ ရေမြေ တောတောင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တွေကြောင့် ညီညွတ်မျှတတဲ့ ရာသီဥတုတွေရှိနေခဲ့တာ နှစ်ပေါင်း

အတော်ကြာပါပြီ။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်လွန်များက စလို့ သစ်တောတွေအလွန်အကျွံခုတ်ယူမှု၊ သယံဇာတ တွေ အကန့်အသတ်မဲ့ ထုတ်လုပ်မှုတို့ကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်ခဲ့ပါတယ်။ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုကြောင့် အယ်နီညို ဖြစ်လာရပါတယ်။ အယ်နီညိုကြောင့် ရာသီဥတုတွေ ဖောက်ပြန်ပြီး မိုးတွင်းကာလ မုတ်သုံမိုးရွာသွန်းမှုကလည်း ရက်တိုလာတာကြောင့် သောက်ရေကန်ထဲ ရေဝင်ရောက်မှုက နည်းလာပါတယ်။ အခြားတစ်ဖက်မှာလည်း လူဦးရေတိုးပွားမှုကြောင့် သောက်သုံး ရေလိုအပ်ချက်ကလည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် များလာပါတယ်။ ဒီအပြင် အဝီစိတွင်း တူးလို့မရတဲ့ အခက်အခဲတွေ ကြောင့်လည်း နွေရာသီမှာ သောက်သုံးရေ ရှားပါးပြတ်လပ်မှုဟာ ဖြစ်ပေါ်နေပါတယ်။ အချို့ကျေးရွာတွေမှာဆိုရင် ၄၅(၆)သိန်း၊ (၇)သိန်းလောက်အကုန်ခံပြီး ပေ(၆၀၀)လောက် တူးတာ တောင် ရေငန်တွေပဲ ထွက်လို့ အခက်အခဲကြုံနေရပါတယ်။

ပဲခူးမြို့နယ်မှာဆိုရင် စိုင်တီကျေးရွာ၊ မုတ္တလကျေးရွာတွေမှာ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ အချို့ အဝီစိ တွင်းတွေမှာဆိုရင်လည်း သောက်သုံးလို့မသင့်တဲ့ သံဓာတ်တွေ၊ Arsenic တွေနဲ့ အခြား သတ္တုဓာတ် တွေများနေတာကြောင့် သောက်ရေအဖြစ် မသုံးနိုင်ပါဘူး။ နွေရာသီမှာ ရေပြတ်လပ်တဲ့ရွာတွေအနေနဲ့ ပဲခူးမြို့နယ်မှာ ရွာ(၂၀)ခန့်၊ သနပ်ပင်မြို့နယ်မှာ ရွာ(၆၀)ခန့်၊ ကဝမြို့နယ်မှာရွာ(၁၀၀)ခန့် ရှိပါတယ်။ နွေဘက်ရောက်လို့ သောက်ရေတွေခန်းခြောက်လာပြီဆိုရင် ရေလှူမယ့်အလှူရှင်ကို မျှော်နေရတာဟာ ပြည်သူတို့အတွက်အလုပ်အကိုင်လည်းပျက်၊ စီးပွားရေးလည်းထိခိုက်တဲ့ အနေအထားပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကလည်း ရေလှူနိုင်ဖို့ စီစဉ်ပေးရတာ၊ ရေကန်တူးဖို့ငွေကုန်ကျတာတွေ အတွက် အလှူရှင်တွေကို ရှာရပါတယ်။ အချို့ကို ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်နဲ့ ရေလှောင်ကန် တွေဖို့ ဖို့ရန်၊ ရေကန်အသစ်တူးဖော်ဖို့ရန်၊ ရေကန်အဟောင်းပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ကြရ ပါတယ်။ လွတ်တော်နားတဲ့ရက် ရပ်/ကျေးများရှိ မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများနဲ့ တွေ့ဆုံတဲ့အခါမှာ လိုအပ် တာတွေကို ပြောပါ။ တတ်နိုင်သလောက်ကြိုးစားပြီး အကူအညီပေးမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ သွားခဲ့တဲ့ ရပ်/ကျေးတွေကတော့ ကင်းပိုင်ချို၊ တောင်ပို့တစ်ရာ၊ အောက်ဆည်ကြီးအနောက်၊ ချောင်းဖျားအထက် မှာရှိတဲ့ သူဌေးကုန်း၊ ကျိုက်ဒေးရုံ၊ မုဒ်ရှစ်ဝ၊ ထန်းတောကြီး၊ ဝါးပြန်ကုန်း အစရှိတဲ့ ကျေးရွာများသို့ ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ လစဉ် မြို့နယ်အလုပ်အမှုဆောင်အနေနဲ့ ရပ်/ကျေးအလုပ်အမှုဆောင်တွေ တွေ့ဆုံ တဲ့ပွဲတွေမှာလည်း အဲဒီကျေးရွာတွေမှာရှိတဲ့ လယ်သမားတွေရဲ့ တူညီတဲ့တောင်းဆိုမှု တစ်ခုကတော့ တိမ်ကောသွားတဲ့ ရေနုတ်မြောင်းတွေ၊ ရိုးတွေ၊ ချောင်းတွေကို ပြန်လည်တူးဖော်ပေးဖို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

တောင်းဆိုရတဲ့ အကြောင်းရင်းကတော့ ကောနေတဲ့ရေနုတ်မြောင်းတွေ၊ ရိုးတွေ၊ ချောင်း တွေကြောင့် မိုးရွာတာနဲ့ ရေကြီးပြီး စပါးတွေစိုက်ထားတဲ့လယ်တွေ ရေမြုပ်၊ စပါးတွေ သေကုန် ပါတယ်။ ရေပြန်ကျလို့ စပါးတွေ ပြန်ပျိုးထောင်ပြီး နောက်ကျမှစိုက်ရတော့ ရေမိုးမအောင်လို့ စပါး တွေ ပျက်စီးဆုံးရှုံးရပါတယ်။ တချို့လယ်သမားတွေဟာ စပါးလုံးဝမရဘဲ တံစဉ်လွတ်အထိ ဖြစ်ရပါ တယ်။ ဒါဟာ တစ်နှစ်တည်းမဟုတ်ပါ။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းလိုလို ဖြစ်နေပါတယ်။ လယ်သမားတွေဟာ ကြွေးရှင်တွေဆီက အတိုးကြီးကြီးနှင့် ချေးပြီးပြန်စိုက်ပျိုးရတာကြောင့် ခေတ်အဆက်ဆက်ကြွေးတွေနဲ့ သံသရာလည်နေရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ (၇၀)ရာခိုင်နှုန်းဟာ လယ်သမားတွေပါ။ လယ်သမားတွေရဲ့ ဘဝ တိုးတက်မှုမရှိဘဲ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ဆင်းရဲမွဲတေမှု ပပျောက်ရေးဟာ ဘယ်လိုမှ အောင်မြင်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အလျဉ်းသင့်လို့ တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ မြို့ပေါ်ရပ်ကွက်တွေမှာရှိတဲ့ လမ်းတွေမှာ မိုးရွာ

တာနဲ့ရေကြီးရေလျှံတာကိုလည်း တင်ပြချင်ပါတယ်။ မြို့ပေါ်ရပ်ကွက်တွေမှာရှိတဲ့ လမ်းဘေးရေမြောင်းတွေ၊ နောက်ဖေးလမ်းကြားရေမြောင်းတွေ၊ တချို့အိမ်တွေဆိုလို့ရှိရင် မိမိမြေထဲကိုထည့်ပြီး ဝင်းခတ်ပြီးတော့ အပိုင်ယူလိုက်တာတွေ၊ ရေမြောင်းတွေ တိမ်ကောနေတာတွေ၊ မြောင်းမဖော်တာတွေ၊ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့အမှိုက်တွေ မြောင်းထဲပစ်ချလို့မြောင်းတွေပိတ်နေတာ၊ မြောင်းတွေပေါ် ကွန်ကရစ်တွေလောင်းပြီး စည်ပင်မြေကိုကျူးကျော်နေလို့ မြောင်းဖော်လို့မရတာ အစရှိတဲ့အကြောင်းတွေကြောင့် မိုးရွာတာနဲ့ ကောနေတဲ့မြောင်းတွေရေလျှံပြီး လမ်းတွေရေမြုပ်ပြီး ရေကြီးတာတွေ ဖြစ်နေရပါတယ်။

လမ်းတွေကို ငွေသိန်းရာနဲ့ထောင်နဲ့ချီပြီး ပြုပြင်ပေးမယ့် ရေစီးမြောင်းတွေမှာ ရေစီးရေလာကောင်းအောင် မလုပ်နိုင်တဲ့အတွက် လမ်းတွေဟာ တစ်နှစ်၊ နှစ်နှစ်ဆိုရင် လမ်းတွေပေါက်၊ ချိုင့်တွေဖြစ်ပြီး လမ်းတွေ ပျက်စီးရပါတယ်။ လမ်းတွေပျက်လို့ ယာဉ်မတော်တဆထိခိုက်မှုတွေလည်း ခဏခဏဖြစ်ရပါတယ်။ လမ်းတွေဘယ်လောက်ပြင်ပြင်၊ ရေမြောင်းတွေကို ရေစီးရေလာကောင်းအောင် လမ်းအောက်တံတားတွေ၊ ပိုက်လုံးတွေကနေ ရေဆွဲအားကောင်းအောင် မပြုပြင်ပေးနိုင်သမျှ လမ်းတွေဟာ ခဏခဏပျက်၊ ခဏခဏပြင်နေရမယ့်အခြေအနေပဲ ဖြစ်နေမှာပါ။ ဒါဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့ဘဏ္ဍာငွေယိုပေါက်ကြီးတစ်ခုလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒီအချက်ကိုလည်းအလေးအနက်ထား စဉ်းစားစေချင်ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ချမှတ်တဲ့ ဥပဒေတွေ၊ မူဝါဒတွေကိုလည်း စာရွက်ပေါ်မှာတင်မဟုတ်ဘဲ ထိထိရောက်ရောက် အောင်အောင်မြင်မြင် အကောင်အထည်ဖော်ပေးဖို့လည်း လိုအပ်ပါတယ်။

နောက်ဆုံး နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့တင်ပြလိုတာကတော့ ခြောက်သွေ့ရာသီမှာ နိုင်ငံတစ်ဝန်း သောက်သုံးရေ ရှားပါးပြတ်လပ်မှု၊ တိမ်ကောနေတဲ့ မြစ်ချောင်းများ ပြန်လည်တူးဖော်မှု၊ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ခဏခဏငွေလည်းကုန်၊ အချိန်လည်းကုန်ခံပြီး လူတွေလည်းအပင်ပန်းခံနေရမယ့်အစား ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးမှာ နှစ်စဉ်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိတဲ့ ရေကြီးရေလျှံမှုနဲ့ ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် နိုင်ငံတစ်ဝန်း သောက်သုံးရေ ရှားပါးပြတ်လပ်မှုများအတွက် ခြုံငုံလေ့လာသုံးသပ်၍ စီမံကိန်းတစ်ရပ်ချမှတ်ပြီး စနစ်တကျ အကောင်အထည်ဖော် ပေးပါရန်နှင့် ပြည်သူများအတွက် အကျိုးပြုသော တိမ်ကောနေတဲ့ မြစ်ချောင်းများကို ပြန်လည်တူးဖော်ပေးပါရန် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အမှတ်(၈)မဲဆန္ဒနယ်မှ ဦးကျော်ထွေး ရဲ့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို လေးလေးနက်နက် ထောက်ခံဆွေးနွေး တင်ပြအပ်ပါကြောင်း တိုက်တွန်းအပ်ပါတယ်။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၁:၃၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)မှ ဦးခင်မောင်ဝင်း ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၁:၃၂။

ဦးခင်မောင်ဝင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ အားလုံး မင်္ဂလာပါခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ကတော့ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)မှ ဦးခင်မောင်ဝင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဦးကျော်ထွေး ရဲ့ အဆိုကို ကျွန်တော် ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံအနှံ့အပြားမှာ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းရေကြီးရေလျှံမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေပါတယ်။ မြစ်ဝ

ကျွန်းပေါ်ဒေသများ၊ ကမ်းခြေဒေသများသာမက ကချင်ပြည်နယ်၊ ဖားကန့်မှာရေကြီးခြင်း၊ ချင်းပြည်နယ်မှာ ရေအိုင်ကြီးများပြိုကျခြင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းအထက်ပိုင်း ကလေး၊ ကလေးဝနှင့် ကောလင်း၊ ဝန်းသိုဒေသများမှာ ရေကြီးရေလျှံခြင်းများဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ အဆိုမှာပါရှိတဲ့ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများနှင့် ကမ်းခြေဒေသများအစား နိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် ဆိုတဲ့ စကားရပ်အစားထိုး ပြီး နိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် နှစ်စဉ်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည့် ရေကြီးရေလျှံမှုများဟု အစားထိုး ပြင်ဆင်သင့်ပါကြောင်း ပထမဦးစွာ အကြံပြုတင်ပြလိုပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ရေကြီးရေလျှံမှုများကို စီမံကိန်းတစ်ရပ်ချမှတ်ပြီး စနစ်တကျအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပေးရန် အဆိုကို မိမိမဲဆန္ဒနယ်မှ ရေကြီးနစ်မြုပ်မှုအဖြစ်အပျက်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့မဲဆန္ဒနယ်ဖြစ်သော ကောလင်း၊ ဝန်းသိုဒေသမှာ နှစ်စဉ်ရေကြီးပြီး ရေဘေးအန္တရာယ်နဲ့ ကြုံတွေ့နေရပါတယ်။ နှစ်စဉ် ရေကြီးမှုဖြစ်ပွားနေတာကြောင့် ဒေသခံပြည်သူလူထုကလည်း ရေဘေးအန္တရာယ်ကို ကြိုတင် ကာကွယ်တားဆီးနိုင်ရန်အတွက် စီမံကိန်းတစ်ရပ် အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုလားလျက်ရှိကြပါတယ်။ ဒေသခံပြည်သူများ၊ ပညာရှင်များ၊ အရပ်ဘက်လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာ များပါဝင်တဲ့ ရေဘေးအန္တရာယ် တားဆီးကာကွယ်ရေးအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို လွန်ခဲ့တဲ့ဇွန်လက ကောလင်းမြို့မှာ ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ ရေဘေးအန္တရာယ်ကို ဒေသခံပြည်သူများ အင်အားတစ်ခုတည်းနဲ့သာ တားဆီးကာကွယ်နိုင်ရန် မတတ်နိုင်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။ နိုင်ငံတော်မှ စီမံကိန်းတစ်ရပ်ချမှတ်၍ စနစ်တကျအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှသာ အောင်မြင်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ ဇွန်လက မိုးရေချိန် (၁၀.၅၃)လက်မအထိ ရွာသွန်းတာကြောင့် ကောလင်းမြို့ပေါ်ရပ်ကွက်များ ရေကြီးနစ်မြုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒေသခံပြည်သူ(၂၀၀၀၀)ကျော် ရေဘေးကြုံပြီး စာသင်ကျောင်း(၁၄)ကျောင်း ပိတ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဝန်းသိုမှာလည်း လူ(၂)ဦး တောင်ကျချောင်းထဲ မျောပါပြီး အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါတယ်။

အဆိုးဆုံးကတော့ မနှစ်က ဇူလိုင်လမှာ ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ ကောလင်းရေကြီးမှုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးကိုယ်တိုင် ရေဘေးကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်လမ်းညွှန် ပေးခဲ့ရတဲ့အထိ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကောလင်းမြို့နယ်တစ်မြို့လုံးရှိ စိုက်ပျိုးပြီး စပါးဧက (၃၀၀၀၀)ကျော် ပျက်စီးခဲ့ရပါတယ်။ ကျေးရွာအုပ်စု (၄၃)အုပ်စု၊ ကျေးရွာပေါင်း (၄၉)ရွာ ရေကြီးနစ်မြုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ သဖန်းဆိပ်ဆည် ရေထောက်မှုကြောင့် ရေများ ထွက်ပေါက်မရှိဘဲ တစ်လနီးပါးကြာ နစ်မြုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ ကားလမ်းပေါ်မှာ စက်လှေများ မောင်းပြီး ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရပါတယ်။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာ ၂၅ ရက်နေ့ ဝန်းသိုရေကြီးမှုဟာလည်း အဆိုးဝါးဆုံး တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွဲနွားတိရစ္ဆာန်များ အပါအဝင် လူဦးရေ (၃၇)ဦး အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ပြီး အိမ်ခြေ (၃၅)လုံး ရေထဲမျောပါသွားခဲ့ပါတယ်။ ရေစီးအဟုန် ပြင်းထန်လွန်းတဲ့ တောင်ကျချောင်းများ၊ တောင်ကျချောင်းရေများကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ မိုင်းသုံတောင် မှန်ကင်းတောင်တို့ကို မြစ်ဖျားခံတဲ့ ဒေါင်းဖြူးချောင်း၊ နန်းလှိုင်းချောင်းတို့ဟာ ဝန်းသို၊ ကောလင်းမြို့များကို ဖြတ်သန်းစီးဆင်းနေပါတယ်။ ချောင်းများ၊ ချောက်များ တိမ်ကောမှုများကြောင့် ရေဟာ ချက်ချင်းအရှိန်အဟုန်နဲ့ ရောက်ရှိလာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ရေကြီးရေလျှံမှုများ ဖြစ်ပွားရတဲ့ အကြောင်းရင်းကတော့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးခြင်း၊ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ် လွန်ကဲခြင်း၊ ကမ္ဘာကြီး ပူနွေးလာခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ သစ်ထုတ်တဲ့ ကုမ္ပဏီကြီးတွေဟာ သစ်အလွန်အကျွံ ထုတ်လုပ်မှုကြောင့်လည်းကောင်း၊ တရားမဝင် သစ်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် သစ်ခိုးထုတ်မှုများကြောင့်လည်းကောင်း၊ သစ်တောတွေဟာ အဆမတန် ပြုန်းတီးခဲ့ရပါတယ်။ ထို့အပြင် တောမီးလောင်ခြင်း၊ တောင်ယာခုတ်ပြီး လယ်ယာမြေများ ချဲ့ထွင်ခြင်း၊ စားကျက်မြေများ ချဲ့ထွင်ခြင်း၊ တရားမဝင် သတ္တုအလွန်အကျွံ တူးဖော်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ထင်း၊ မီးသွေး ဖုတ်ခြင်းများကြောင့်လည်း ပါဝင်ပါတယ်။ ထင်ရှားတဲ့ ဥပမာကို ပြရမယ်ဆိုရင်တော့ ဖားကန့်ဒေသမှာ မကြာမီက ပြောသွားတဲ့ ဒေါက်တာ ခွန်ဝင်းသောင်း တင်ပြသွားတဲ့ အဆိုမှာ ပါတဲ့အတိုင်း ဖားကန့်ဒေသမှာ စက်ယန္တရားကြီးများ အင်အားအမြောက်အမြားနှင့် သုံးစွဲပြီး ကျောက်စိမ်းအလွန်အကျွံ တူးဖော် ထုတ်လုပ် နေမှုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးရုံမျှမက မကြာမီ နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အဖိုးတန်ကျောက်စိမ်းရတနာနယ်မြေများဟာ ပျောက်ကွယ်သွားတော့မည့် အနေအထားပင် ရောက်ရှိ နေပါပြီ။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးမှု ဒဏ်ကို တစ်ပြည်လုံး နေရာအနှံ့အပြားမှာ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ခံနေကြရပါတယ်။ မိုးရာသီမှာ ရေလွှမ်းမိုးမှုဒဏ်၊ နွေရာသီမှာ သောက်သုံးရေ ပြတ်လပ်တဲ့ဒဏ် ခံစားနေကြရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအနေနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပြန်လည် ကောင်းမွန် ရေးကို နှစ်တို၊ နှစ်ရှည် စီမံကိန်းများ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သင့်ပါတယ်။ လတ်တလော လုပ်နိုင်တာတွေကို နှစ်တိုစီမံကိန်း၊ ရေရှည်လုပ်ရမယ့် ဟာတွေကို နှစ်ရှည် စီမံကိန်းများ ချမှတ်ပြီး အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ မြစ်များ၊ ချောင်းများ တိမ်ကောမှု ရေစီးရေလာ ကောင်းမွန် လာစေရန် မြစ်ချောင်းများ ရှင်းလင်းခြင်း၊ ရေတိုက်စားမည့်နေရာများ ကမ်းခြေများကို မြေထိန်းနံရံများ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ရေတားတာများ တည်ဆောက်ခြင်းတို့ကို နှစ်တိုစီမံကိန်းများအဖြစ်လည်းကောင်း၊ မြစ်ဖျား ချောင်းဖျားများတွင် ရေဝေရေလဲတောများကို ပြန်လည်တည်ထောင်ခြင်း၊ စိုက်ခင်းများနှင့် ဒေသခံပြည်သူ အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောများ တည်ထောင်ခြင်းတို့ကို ရေရှည်စီမံကိန်းများ ချမှတ်၍ အကောင်အထည်ဖော် သင့်ပါတယ် ခင်ဗျား။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ လွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးဟာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင် ပညာရှင် ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်ပါလိမ့်မယ်။ မြစ်ချောင်းများ ဆိုင်ရာ ရေစီးရေလာ ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်လည်း ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်ပါမယ်။ ဒါကြောင့် အဆို တင်ရာမှာ လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် တစ်ယောက်ဟာ ပညာရှင်တစ်ဦးလို တိတိကျကျ တွက်ချက်ပြီး ပြောချင်မှ ပြောနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးဟာ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်တဲ့အတွက် ပြည်သူတို့ရဲ့ ခံစားချက်များ၊ ထိခိုက်နစ်နာ ချက်များ ၊ လိုအပ်ချက်များကို တင်ပြပြောဆိုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အသေးစိတ် အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ကတော့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် တိုင်းနဲ့ ပြည်နယ် အစိုးရတွေရဲ့ တာဝန်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ အကောင်အထည် ဖော်တယ်ဆိုရင်ပဲ အပြည့်အဝ မဟုတ်တောင် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အကျိုးကျေးဇူးရလဒ် ခံစားလာ ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယခု ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဦးကျော်ထွေး ရဲ့ အဆိုကို မှတ်တမ်း အဖြစ်သာ ထားမည်ဆိုပါက ဘယ်တော့မှ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပါ။

လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရန် အထူးလိုအပ်လှပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရေကြီးရေလျှံမှုများ၊ ရေ ရှားပါး ပြတ်လပ်မှုများကို စီမံကိန်းချ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် အကျိုးပြုနေသော တိမ်ကော မြစ်ချောင်းများအား ပြန်လည်တူးဖော်ပေးနိုင်ပါရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးရင်း နိဂုံးချုပ်တင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန် ၁၁:၄၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)မှ ဦးစခင်ဇော်လင်း ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန် ၁၁:၄၁။

ဦးစခင်ဇော်လင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ တက်ရောက်လာကြသော ဒုတိယပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် ဧည့်သည်တော်များ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံးကို ကျက်သရေမင်္ဂလာ အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံ ခညောင်းပါစေလို့ ဦးစွာ ပထမ နှုတ်ခွန်းဆက်သလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီးအမှတ်(၂) မဲဆန္ဒနယ်က အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် သတ္တု၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီ အတွင်းရေးမှူး ဦးစခင်ဇော်လင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကနေ့ ကျွန်တော် ဆွေးနွေးမယ့် အကြောင်းအရာကတော့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအမှတ်(၈)မဲဆန္ဒနယ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးကျော်ထွေး တင်ပြထားတဲ့ ပြည်သူ့လူထုကို အကျိုးပြုခဲ့သော တိမ်ကောမြစ်ချောင်းများ ပြန်လည်တူးဖော်ရေး၊ ရေကြီးရေလျှံမှုနှင့်ပတ်သက်တဲ့ အဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်သလို တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်းမှာ အကြံပြုဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အဆိုရှင်က ပြည်သူ့လူထု အကျိုးပြုသော တိမ်ကောမြစ်ချောင်းများလို့ သုံးနှုန်းထားတာဟာ အင်မတန်မှ လျော်ကန်သင့်မြတ်လှ ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကမ္ဘာ့ယဉ်ကျေးမှု စတင်မြစ်ဖျားခံရာအရပ်ဟာမြစ်ချောင်းတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်က စာသင်ခဲ့ရတဲ့ Euphrates ၊ Tigris စတဲ့ ရေရရှိရာ မြစ်ဝှမ်းဒေသကနေ စပြီးတော့ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွေ လုပ်ပြီးတော့ အစပြုပြီးတော့ လူ့ယဉ်ကျေးမှုဟာ အဆင့်ဆင့် မြင့်မားလာခဲ့တာ ဒီနေ့အထိ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံက မြစ်ချောင်းများကလည်း တစ်ချိန်က စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်း ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း၊ ယဉ်ကျေးမှု ဖလှယ်ရာ၊ ယဉ်ကျေးမှု စီးဆင်းရာ လမ်းကြောင်း ရေသယံဇာတ အထောက်အပံ့ အခြားမဟာဗျူဟာကျတဲ့ လုပ်ငန်းတွေနှင့် သမိုင်းနောက်ခံအမျိုးမျိုးနဲ့ နိုင်ငံကို အကျိုးပြုခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

သို့ပေမဲ့ ယခုအခါမှာ မြစ်ချောင်းများဟာ တိမ်ကောလာကြပြီး တစ်စ တစ်စ မြစ်ကျိုးအင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာကာ ထိုမြစ်ကျိုးအင်းများကတစ်ဆင့် ကုန်းမြေတွေ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ဒီလိုနဲ့ပဲ မြစ်ချောင်း တော်တော်များများက အတော်လေး တိမ်ကောနေကြပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ နွေအခါမှာ ရေခန်းခြောက်ပြီးတော့ မြောင်းများ တိမ်ကောနေသော်လည်း မိုးရာသီမှာကျတော့ ရေပြည့်ရေလျှံမှုတွေနှင့် ကြုံတွေ့နေရပြီး မြစ်ချောင်းဂေဟစနစ်ဟာ ပျက်စီးယိုယွင်းနေပါပြီ။ ယခုအခါမှာ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့မှာ ရေကြီးရေလျှံမှုတွေ

ဖြစ်ပေါ်နေတာဟာ မြစ်ချောင်းများ တိမ်ကောနေတဲ့ကိစ္စနဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်ဆိုတာ ရှင်းနေပါတယ်။ မြစ်ချောင်းများ တိမ်ကောလာတဲ့အတွက်လည်း စပါးနှင့် အခြားသီးနှံ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းတွေကို ထိခိုက်နိုင်သလို ရေလမ်း ဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းတွေဟာလည်း ပျောက်ဆုံးသလို ဖြစ်နေပါပြီ။ ရေသယံဇာတများ ဆုံးရှုံးခြင်း၊ ဧရာဝတီ လင်းပိုင်စတဲ့ ရှားပါးရေသတ္တဝါမျိုးစိတ်များ မျိုးတုံးပျောက်ကွယ် မည့် အန္တရာယ်နဲ့ ကြုံတွေ့နေရခြင်း စတဲ့ မြစ်ချောင်းတိမ်ကောခြင်းက စတဲ့နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးတွေကို ကျွန်တော်တို့ အခု မြင်တွေ့နေရပါပြီ။ တကယ်တော့ မြစ်ရေကြီးခြင်းဟာ မြစ်ကြောင်းများ တိမ်ကောခြင်း တစ်ခုတည်းနဲ့ဆိုင်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဓိက ဆိုင်တာကတော့ Global Warming လို့ ခေါ်တဲ့ ကမ္ဘာ့ အပူရှိန် မြင့်လာခြင်းနဲ့ အဓိက သက်ဆိုင်ပါတယ်။ ကမ္ဘာ့အပူရှိန် မြင့်လာတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ Heat Expanse, Cool Extract ဆိုတဲ့သဘောအတိုင်း အပူရှိန်မြင့်လာတဲ့အတွက် ပင်လယ် ရေထူထည်ဟာ ပွတ်ကလာပြီးတော့ ရေလျှံလာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခုက အပူရှိန် မြင့်လာတဲ့ အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ရေခဲတောင်တွေ အရည်ပျော်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ရေတွေဟာ များလာတာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ခုက အပူရှိန်တွေ မြင့်လာတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ Extreme Weather လို့ ခေါ်တဲ့ အခါမလပ် မိုးရွာသွန်းမှုတွေ ဖြစ်လာမယ်။ မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းမှုတွေ ဖြစ်လာပြီးတော့မှ မြစ်ရေကြီးတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဆိုလိုတဲ့ အဓိကအချက်ကတော့ မြစ်ရေကြီးခြင်းရဲ့ အဓိက အချက်ဟာဆိုရင် Global Warming ကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာကိုပဲ ကျွန်တော် ပြောချင်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ အပူရှိန်မြင့်လာသလဲဆိုရင် သိပ္ပံသဘောအရ လေထုထဲမှာ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်တွေဟာ များလာပြီးတော့ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်တင်မကဘဲနဲ့ GHG Gas လို့ ခေါ်တဲ့ ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့တွေ များလာတဲ့အတွက်ကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်နဲ့အတူ ဒီဖန်လုံအိမ် ဓာတ်ငွေ့တွေကို အတတ်နိုင်ဆုံး လျော့ချဖို့ လိုပါတယ်။ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်နဲ့ GHG (Green House Gas)ဓာတ်ငွေ့ကို မလျော့ချနိုင်ဘူးဆိုရင် ဆက်ပြီးတော့ ရေကြီးနေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်နည်း ကတော့ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ကို စုပ်ယူနိုင်တဲ့ ကမ္ဘာမြေရဲ့ အဆုတ်တွေလို့ ခေါ်တဲ့ သစ်ပင်တွေကို များများ ပြန်စိုက်ဖို့ လိုပါတယ်။ ပြန်စိုက်တဲ့နေရာမှာလည်း နိုင်ငံတော်အဆင့် စီမံကိန်း ချပြီးတော့ စနစ်တကျ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းပြီးတော့ လုပ်ဆောင်သွားဖို့ လိုပါတယ်။ အဆိုရှင်တင်ပြထားသလို မြစ်ကြောင်းများကို ပြန်လည်တူးဖော်နိုင်ပါကလည်း River Bed လို့ ခေါ်တဲ့ မြစ်ကြမ်းပြင်ဟာ နိမ့်ကျ သွားပြီးတော့ ရေများဟာ အထိုက်အလျောက် နိမ့်ကျသွားမှာ ဖြစ်သလို မြစ်ရေများဟာ ပုံမှန်စီးဆင်း သွားမယ်ဆိုရင် လုံးဝရေကြီးမှု ပျောက်သွားမှာ မဟုတ်သော်လည်း မြစ်ရေကြီး ရေလျှံမှုဟာဆိုရင် အထိုက်အလျောက် ကာကွယ်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

သို့အတွက်ကြောင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်မြေ အမှတ်(၈) ဦးကျော်ထွေး တင်သွင်း တဲ့ အဆိုဖြစ်တဲ့ တိမ်ကောနေတဲ့ မြစ်ချောင်းများ ပြန်လည်တူးဖော်ရေး ဆိုတဲ့ လုပ်ငန်းဟာ မနှေးအမြန် အခြေခံကျကျ လုပ်ဆောင်သင့်တဲ့ လုပ်ငန်းရပ် ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံတော်ရဲ့ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစီအစဉ်တွေနှင့် နှစ်ရှည် စီမံကိန်း ချပြီးတော့ နှစ်အလိုက် အပိုင်းအလိုက် လုပ်ဆောင်သင့်ပါကြောင်း အကြံပြုပါတယ်။ မြစ်ချောင်းများကို ပြန်လည်တူးဖော်ပြီးပါကလည်း ဒေသခံများအပေါ်မှာ Social Impact လို့ ခေါ်တဲ့ လူမှုရေး ထိခိုက်မှု အနည်းဆုံးနဲ့ ဒေသတွင်း ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှု Environmental Impact အနည်းဆုံး ဖြစ်အောင် ပညာရှင်များနဲ့စနစ်တကျ

လုပ်ဆောင် တူးဖော်သင့်ပါကြောင်း အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် အကြံပြု တင်ပြပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံနေရာ အများအပြားမှာ ချောင်းထိပ် ၊ မြောင်းထိပ်တွေမှာ ရေများ ခန်းခြောက် တိမ်ကောနေပြီဆိုတာကို တွေ့နေရပါတယ်။ နွေရာသီမှာ ပိုပြီး သိသာပါတယ်။ ချောင်းထိပ်၊ မြောင်းထိပ်တွေမှာ ရေတိမ်ကောတယ်ဆိုတာ ချောင်းမကြီး ၊ မြောင်းမကြီး၊ မြစ်မကြီးတွေ တိမ်ကော တော့မယ်ဆိုတဲ့ အစပိုင်း လက္ခဏာသာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြစ်ချောင်းများတိမ်ကောရာကနေ ပျောက်ဆုံး သွားပါက ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ လူသားမျိုးနွယ်တို့လည်း အသက်ရှင်စရာအကြောင်း မရှိတော့ပါဘူး။ သို့အတွက်ကြောင့် အဆိုပါ တိမ်ကောနေသော ချောင်းများအား ပြန်လည်တူးဖော်သင့်ပါကြောင်း ဦးကျော်ထွေး အဆိုကို ထောက်ခံ ဆွေးနွေးရင်းနဲ့ပဲ နိဂုံးချုပ်တင်ပြလိုက်ပါတယ်။ အားလုံး စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်း၊ ကိုယ်၏ ချမ်းသာခြင်းတို့နဲ့ ပြည့်စုံနိုင်ကြပါစေ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး ဒသမနေ့ ရပ်နားကြောင်းနှင့် (၁၁)ရက်မြောက်နေ့ အစည်းအဝေး ဆက်လက်ကျင်းပမည့် နေ့ရက်နှင့် အချိန်ကို ကြေညာခြင်း

အချိန်၊ ၁၁:၄၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၆) ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ယခု ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန် အစည်းအဝေး ဒသမနေ့ကို ရပ်နားပါမယ်။ ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန် အစည်းအဝေး (၁၁)ရက်မြောက်နေ့ကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၉ ရက်(အင်္ဂါနေ့) နံနက် ၁၀:၀၀ နာရီ အချိန်မှာ ဆက်လက်ကျင်းပမှာဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ပြန်လည်ထွက်ခွာပါပြီခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံး ထွက်ခွာနိုင်ကြပါပြီ ခင်ဗျား။

[ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန်အစည်းအဝေး ဒသမနေ့ကို ၁၁:၄၇ နာရီအချိန်တွင် ရပ်နားပါသည်။]